

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน (ระดับชำนาญการพิเศษ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมินนางพัชฌณ ศรีสัตยรสนา.....

● ตำแหน่งปัจจุบันบรรณารักษ์ชำนาญการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการทำงานปฏิบัติงานด้านบรรณารักษ์ และสารสนเทศศาสตร์ ภายใต้การกำกับและนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติดังนี้

ด้านการปฏิบัติงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

- ๑) จัดหา คัดเลือก รวบรวม รวมทั้งคัดออก (Weeding) ทรัพยากรสารสนเทศ
- ๒) ลงทะเบียนหนังสือ ประทับตรา ตัดบาร์โค้ด
- ๓) วิเคราะห์หมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ
- ๔) จัดทำรายการบรรณานุกรมทรัพยากรสารสนเทศ
- ๕) บันทึกข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศในฐานข้อมูล
- ๖) การจัดหนังสือชั้นชั้น ตรวจสอบความถูกต้อง การเรียงหนังสือบนชั้นหนังสือ
- ๗) การจัดเก็บสถิติจำนวนทรัพยากรสารสนเทศห้องหนังสือทั่วไป หมวด ๐๐๐-๘๐๐

ด้านการวางแผน การวางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานตามแผนงานหรือโครงการของหน่วยงาน ระดับสำนักหรือกอง และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ด้านการประสานงาน การประสานการทำงานร่วมกันโดยมีบทบาทในการให้ความเห็นและคำแนะนำเบื้องต้นแก่สมาชิกในทีมงานหรือหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

ด้านการบริการห้องหนังสือทั่วไป

๑) บริการการอ่านภายในห้องบริการ ห้องหนังสือทั่วไป ๑-๒ หมวด ๐๐๐-๘๐๐ หนังสือนวนิยาย มุมอาเซียน มุมหนังสือใหม่ มุมหนังสือน่าสนใจ

- ๒) บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้าและบริการสืบค้นข้อมูล
- ๓) บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด
- ๔) บริการอื่น ๆ เช่น จัดแสดงหนังสือใหม่ หนังสือที่น่าสนใจ
- ๕) การสำรวจความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ

ด้านการปฏิบัติงานอื่น ตามที่ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา มอบหมายไว้

- ๑) เป็นคณะกรรมการประหยัคพลังงานของหน่วยงาน
- ๒) ร่วมรับผิดชอบงานโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงาน

ตำแหน่ง...

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้งบรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงมากในด้านบรรณารักษ์ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติการ

๑) ตรวจสอบการจัดหา คัดเลือก วิเคราะห์ จำแนกหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศประเภท สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำรายการบรรณานุกรม ตระขี้น สารสังเขป และบันทึกลงฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เพื่อเป็นแหล่งจัดเก็บ และให้บริการ

๒) ศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เพื่อพัฒนารูปแบบงานวิชาการและงานบริการให้มีประสิทธิภาพ

๓) ตรวจสอบการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การใช้ห้องสมุดและจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเกิดความสนใจในการเข้าใช้บริการ

๔) วางหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกจัดหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

๕) ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดวิธีการเกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระเบียบปฏิบัติของการให้บริการ และการใช้ห้องสมุด เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยในการใช้บริการห้องสมุด

๖) ควบคุมการจัดกิจกรรม และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใช้บริการ

๗) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานทางด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ด้านการวางแผน วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนงานโครงการของหน่วยงานระดับสำนักหรือกองมอบหมายงาน แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ด้านการประสานงาน

๑) ประสานการทำงานร่วมกันในทีมงานโดยมีบทบาทในการชี้แนะ จูงใจ ทีมงานหรือหน่วยงานอื่นในระดับสำนักหรือกอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๒) ชี้แจง ให้ข้อคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ และความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน

ด้านการบริการ

๑) ให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบปัญหา ชี้แจง และถ่ายทอดความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์แก่บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง

๒) ถ่ายทอดความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ แก่บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้ และเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุด

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)
ผลงาน ลำดับที่ ๑

๑. เรื่อง การบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไปของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ตลอดระยะเวลามากกว่า ๒๘ ปี ที่ได้ทำหน้าที่ดูแล และให้บริการในห้องหนังสือทั่วไปของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผู้เสนอผลงานได้นำความรู้ทางวิชาการและแนวคิดในการดำเนินการด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA หรือ วงจรเดมมิง ของวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต (Walter Shewhart) ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action) มาปรับใช้ในการบริหารจัดการงานห้องหนังสือทั่วไป ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา อย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ ๑ Moen, R., and Norman, C., Japanese PDCA Cycle, ๒๐๐๙.

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน (Community Resources หรือ Local Resources) ถือเป็นแหล่งหรือที่รวมข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ สารสนเทศ กิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ในชุมชนที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริมให้คนในชุมชน หรือในท้องถิ่นนั้นสามารถหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๔๘ : ๒๐) แหล่งเรียนรู้ในชุมชนนับเป็นห้องเรียนที่กว้างใหญ่สำหรับการเรียนรู้ของคนในชุมชนในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่ ๑) เป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งจะ使人ในชุมชนได้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล ๒) เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ให้โอกาสแก่ทุกคนทั่วถึงกัน ๓) เป็นแหล่งช่วยให้คนในชุมชนเรียนรู้ได้จากสภาพจริง ๔) เป็นแหล่งที่ทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงได้ศึกษาปฏิบัติเอง และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ๕) ช่วยให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เกิดความสนุกสนานและสนองตอบความสนใจ และความต้องการที่จะเรียนรู้ และ ๖) เป็นแหล่งเชื่อมโยงให้ห้องสมุด และชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการห้องสมุด ช่วยให้คนในชุมชนได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ ความรัก และภูมิใจในท้องถิ่น และประเทศชาติ (อนงค์ศิริ วิชาลัย, ๒๕๕๒ : ๔๙-๕๐)

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา จึงถือแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่มีบทบาทสำคัญที่ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในชุมชน สามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการบริหารงานห้องสมุดมีความสำคัญ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการห้องสมุด และกระบวนการในการบริหารนั้นถือเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่ช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่วางแผนไว้ โดยกระบวนการในการบริหารมีนักวิชาการให้แนวคิดหลายแนวคิดทั้ง จอร์จ ลา เทอร์รี่ (George R.Terry) กล่าวว่าการบริหารจัดการเป็นกระบวนการของการวางแผนการจัดองค์การ การกระตุ้นและการควบคุมให้บรรลุจุดหมายร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ แมรี พาร์คเกอร์ ฟอลเลต (Mary Parker Follett) กล่าวว่าการบริหารจัดการเป็นเทคนิคการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น หรือแนวคิดของเจมส์ เอ เอฟ สโตนเนอร์ (James A.F.Stoner) กล่าวว่าการบริหารจัดการ คือ กระบวนการ (Process) ของการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organization) การสั่งการ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ความพยายามของสมาชิกในองค์กร และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ แต่แนวคิดสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่องนับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต การดำเนินงานในหน่วยงาน หรือนำมาใช้ในระบบประกันคุณภาพการศึกษา คือ แนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA หรือ วงจรเดมมิงของวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต (Walter Shewhart) ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action) (Moen and Norman, ๒๐๐๙ : ๗)

การบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นแนวทางสำคัญในการนำมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไปของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สภาพสังคม และเทคโนโลยีรอบตัวที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ดังนั้นการบริหารการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ อันก่อให้เกิดประสิทธิผลที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้ได้มากที่สุด จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารควรพิจารณาเพื่อคัดเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับองค์ประกอบและสภาพแวดล้อมของห้องสมุดนั้นๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้เสนอผลงานจึงเห็นว่าควรมีการบริหารจัดการห้องสมุด ตามกระบวนการวงจร PDCA สำหรับงานห้องหนังสือทั่วไปของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยมีการนำทฤษฎีด้านการบริหารตามกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA มาผนวกกับการบริหารจัดการห้องสมุดเพื่อให้ก้าวไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และปัจจัยสนับสนุนในการเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการบริหารจัดการห้องสมุดที่จะทำให้การบริหารงานห้องสมุดนั้นมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารจัดการห้องสมุดที่ดีย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และประชาชนในพื้นที่ และทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ของคนในชุมชนต่อไป

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

การดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไปของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานดังนี้

๑) เพื่อการบริหารจัดการห้องสมุด ตามกระบวนการวงจร PDCA สำหรับงานห้องหนังสือทั่วไปของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

๒) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และปัจจัยสนับสนุนในการเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของหอสมุดแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

๓) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

การดำเนินงานครั้งนี้ได้มีการนำทฤษฎีด้านการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA หรือ วงจรเดมมิง ของ วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart) มาผนวกกับการบริหารจัดการองค์กรห้องสมุด โดยมีเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อให้ห้องหนังสือทั่วไป ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นอีสาน ซึ่งมีรายละเอียดของกระบวนการแต่ละขั้นตอนในการบริหารงานห้องหนังสือทั่วไป ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาทั้ง ๔ ขั้นตอน คือ

๑) การวางแผน (Planning) เกี่ยวข้องกับการกำหนดโครงการ แผนงานโครงการ และกำหนดกลยุทธ์สำหรับการปฏิบัติงาน และทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้บริการห้องหนังสือทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ

๒) การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การปฏิบัติงานตามแผน โดยการดำเนินงานตามขั้นตอนในแผนงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

๓) การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผน ว่าเมื่อดำเนินงานตามแผนแล้วมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด

๔) การปรับปรุงแก้ไข (Action) การประเมินผลที่เกิดขึ้น อาจพบปัญหาที่ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง การนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน และนำแนวการปฏิบัติที่ดีมาจัดทำแผนงานในครั้งต่อไป

ผู้นำเสนอผลงานได้ดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการวิเคราะห์สภาพการเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ แนวคิดการบริหารจัดการองค์กรที่ประสบความสำเร็จ และแนวคิดการบริหารงานในทุก ๆ ด้านของงานห้องสมุด

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดขอบเขตการศึกษา

การกำหนดขอบเขตการศึกษาเพื่อทำการศึกษา วิเคราะห์ งานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และงานด้านการบริการของห้องสมุดให้มีมาตรฐาน มีรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจน มีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ อาทิเช่น การดำเนินงานด้านการจัดบริการสารสนเทศ (Information Services Preparing) ของห้องหนังสือทั่วไปในยุควิถีชีวิตใหม่ เป็นต้น

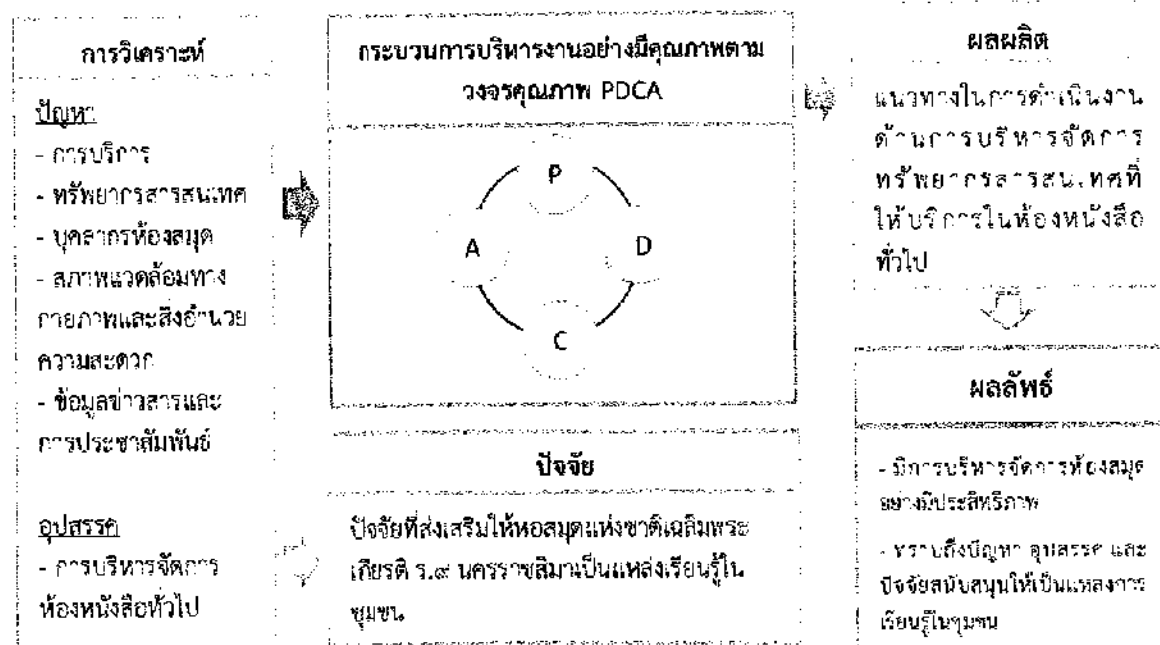
ผู้นำเสนอผลงานได้ใช้ความรู้ทางวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์และทฤษฎีการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Action) มาช่วยในการบริหารจัดการงานห้องหนังสือทั่วไป (ห้องหนังสือทั่วไป คือ ห้องที่ให้บริการสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับความรู้ด้านต่าง ๆ ทุกสาขาวิชา ทั้งปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณี ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีต่าง ๆ ศิลปะและการบันเทิง วรรณคดี รวมทั้งนวนิยาย และภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ โดยจัดให้บริการตามหมวดหมู่ระบบตัวอักษร ๐๐๐ - ๘๐๐ โดยให้บริการบริเวณชั้น ๑ ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา)

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูล พร้อมนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพการเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ทั้งยังศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ปัจจัยสนับสนุนที่ช่วยส่งเสริมให้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

ขั้นตอนที่ ๔ สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องหนังสือทั่วไป อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนสำหรับห้องสมุดอื่น ที่สามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการห้องสมุดของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ภาพที่ ๒ กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

ตัวอย่างการบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไปให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การบริหารงานห้องสมุด หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานที่มีความสำคัญ ที่ช่วยให้การดำเนินงานของห้องสมุดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมถึงการบริหารงานทุกอย่างในห้องสมุด การกระทำกิจกรรมใด ๆ ในงานห้องสมุดให้ดำเนินไปโดยความเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ โดยมีการกำหนดแผน วัตถุประสงค์ มาตรฐานงาน และทบทวนต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการ การคัดเลือก การพัฒนาสารสนเทศในห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง แหล่ง หรือที่รวมข้อมูล ข่าวสาร สื่อสารสนเทศ ความรู้ วิถีชีวิตและประสบการณ์อันดีของ ชุมชนสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แสวงหาความรู้ และใช้ ทุนให้ด้วยตนเองตามลักษณะของห้องสมุดต่าง และต่อเนื่องจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเรียนรู้ และเรียนรู้บุคคลแหล่งการเรียนรู้

ผู้เขียนผลงานนี้ยกย่องแนวคิดของหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ (POCA) มาช่วยในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไปให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดังนี้

๑. การวางแผนงาน (Plan) มีการวางแผน ตั้งวัตถุประสงค์ กำหนดนโยบายและแผนการดำเนินการในการปฏิบัติงาน

ชื่อโครงการ การบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศของห้องหนังสือทั่วไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อรวบรวม จัดเก็บรักษา และเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศให้อัดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา
- เพื่อจัดเตรียมทรัพยากรสารสนเทศให้พร้อมสำหรับการให้บริการ
- เพื่อจัดทำเครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการ
- เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

เป้าหมาย

- มีการลงทะเบียนรายการทางบรรณานุกรมของหนังสือ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐๐ เล่ม
- มีการประทับตรา พิมพ์เลขเรียกหนังสือ พร้อมติดสันหนังสือ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐๐ เล่ม
- มีการจัดทำบรรณานุกรมรายชื่อหนังสือใหม่ ที่ เพื่อแนะนำและเก็บเครื่องมือช่วยค้นสำหรับผู้ใช้บริการ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐๐ เล่ม

ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

๒. การปฏิบัติงานตามแผน (Do) การดำเนินงานตามขั้นตอนแผนงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๓. การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำ โดยมีวิธีการตรวจสอบดังนี้

- การสังเกต คือ การสังเกตจากผู้เข้ามาใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศของห้องหนังสือทั่วไป
- การจัดทำแบบสอบถามเพื่อสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศและบริการของห้องหนังสือทั่วไป

- การจัดเก็บสถิติ คือ การจัดเก็บสถิติตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น สถิติการลงทะเบียนรายการทางบรรณานุกรมของหนังสือ สถิติการประทับตรา สถิติการพิมพ์เลขเรียกหนังสือพร้อมติดสันหนังสือ หรือสถิติการจัดทำบรรณานุกรมรายชื่อหนังสือใหม่เพื่อแนะนำ และเป็นเครื่องมือช่วยค้น เป็นต้น

๔. การปรับปรุงแก้ไข (Action) การนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานและนำแนวการปฏิบัติที่ดีมาจัดทำแผนงานในครั้งต่อไป โดยมีวิธีการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

- นำผลจากการประเมินแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศห้องหนังสือทั่วไป

- ปรับปรุง และแก้ไขการดำเนินงานตามที่ได้ข้อเสนอแนะจากการประเมินแบบสอบถาม
- ดำเนินการวางแผนงานห้องหนังสือทั่วไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานครั้งต่อไป
- เข้าร่วมการอบรม การสัมมนา การประชุม และการศึกษาดูงานเกี่ยวกับงานห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

๑) หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา มีการดำเนินงานตามหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ (PDCA)

๒) มีแนวทางในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องหนังสือทั่วไป ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

เชิงคุณภาพ

๑) ผู้บริหารงานด้านห้องสมุด มีแนวทางการบริหารจัดการห้องสมุด ให้เป็นไปในแนวทางที่เหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ สร้างองค์กร สร้างสังคมการอ่าน และการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

๒) มีเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐานตามหลักวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ส่งผลให้การทำงานเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานที่ได้วางไว้ และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ให้บริการ

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑) หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของห้องสมุด ไปปรับปรุงการบริหารจัดการห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑) การบริหารจัดการห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ผู้นำเสนอผลงานได้ศึกษาขึ้นมา สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาได้อย่างมีระบบ มีแบบแผนเป็นไปตามมาตรฐานและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

๒) แนวคิดการบริหารจัดการห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่ผู้นำเสนอผลงานได้ศึกษาขึ้นมา สามารถประยุกต์ใช้หรือเป็นแนวทางสำหรับการบริหารจัดการห้องสมุดอื่นๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไปได้

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ความยุ่งยากในการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคที่สำคัญของการบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไป ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน มีดังนี้

๑) ความยุ่งยากในการรวบรวม และการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการห้องสมุดที่เหมาะสมเป็นเรื่องยุ่งยาก และเป็นอุปสรรคพอสมควร เนื่องจากองค์ประกอบขององค์กรแห่งนี้มีความหลากหลาย ทั้งทางด้านการบริหารจัดการที่มีความเกี่ยวโยงด้านโครงสร้างการบริหารงาน เพราะหน่วยงานหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา อยู่ภายใต้การบริหารงานของ ๒ หน่วยงานหลัก คือ สำนักศิลปากรที่ ๑๑ นครราชสีมา ซึ่งทำหน้าที่ดูแลในส่วนของการบริหารจัดการ และในขณะเดียวกันการบริหารงานด้านวิชาการ หน่วยงานดังกล่าวนี้อยู่ภายใต้สำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ทำให้การจัดทำรูปแบบการบริหารจัดการ ต้องดำเนินการภายใต้โครงสร้างการบังคับบัญชาที่ครอบคลุมถึงการบริหารงานทั้ง ๒ หน่วยงาน การเกิดความเกี่ยวโยงในการบริหารงานทำให้การวางแผนแนวทางการบริหารจัดการห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในครั้งนี้เกิดความยุ่งยาก

๒) ความยุ่งยากในการเลือกทฤษฎีการบริหารจัดการห้องสมุดที่เหมาะสมมาใช้ในการกำหนดรูปแบบสำหรับการบริหารจัดการองค์กร เนื่องจากในปัจจุบันมีทฤษฎีที่นักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้นำเสนอไว้มีความหลากหลาย การเลือกทฤษฎีที่เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานที่ผ่านมาและการที่จะกำหนดการดำเนินงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ผู้เสนอผลงานได้เลือกแนวคิดทฤษฎีด้านการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA หรือ วงจรเดมมิง ของวอลท์เทอร์ ชิวฮาร์ต (Walter Shewhart) ในครั้งนี้ เพราะทฤษฎีดังกล่าว มีความครอบคลุมกับการดำเนินงานห้องสมุดของห้องหนังสือทั่วไป การจะได้มาซึ่งทฤษฎีนี้ ผู้เสนอผลงานจึงต้องทำการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ ข้อมูลของทฤษฎีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องสมุดที่มีอยู่มากมาย ทำการเปรียบเทียบข้อดี ข้อด้อย และความครอบคลุมในรายละเอียดของแต่ละทฤษฎี เพื่อการ

เลือกใช้ทฤษฎีที่เหมาะสมที่สุด ทำให้เกิดความยุ่งยากล่าช้าในการศึกษาข้อมูล เพื่อจะได้มาซึ่งข้อสรุปในการคัดเลือกทฤษฎีด้านการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ ตามวงจรคุณภาพ PDCA ในการนำมาใช้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในครั้งนี้

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

การวิเคราะห์งานต้องดำเนินการจัดทำแผนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างละเอียด เนื่องจากการดำเนินงานของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา มีหลายขั้นตอนทั้งด้านงานบริหาร ด้านงานเทคนิค และด้านงานบริการของห้องหนังสือทั่วไป โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านการบริหารงานหอสมุด เป็นงานที่ต้องใช้หลักวิชาการด้านการบริหารที่ต้องสั่งสมประสบการณ์ทางวิชาชีพ การศึกษาดูงาน การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างมาก อีกทั้งการศึกษาเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ นโยบายของหน่วยงาน (สำนักหอสมุดแห่งชาติ, สำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา กรมศิลปากร, กระทรวงวัฒนธรรม และรัฐบาล) ที่เกี่ยวข้องจึงต้องใช้การสั่งสมด้านประสบการณ์ และการดำเนินงานด้านบรรณารักษศาสตร์มาอย่างยาวนาน จึงทำให้การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไปของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนนั้นยั่งยืน และมีประสิทธิภาพการดำเนินงานสูงสุด

๙. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการนำผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการหอสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา หรือนำมาเป็นแนวทางสำหรับการบริหารจัดการหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาคให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ภาพที่ ๓ - ๔ ตัวอย่างแนะนำทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการห้องหนังสือทั่วไปทาง Facebook หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
-	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางพิกชน ศรีศักดิ์รสนา)

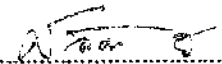
บรรณารักษ์ชำนาญการ

ผู้ขอประเมินบุคคล

ขอรับรองว่าสัดส่วนและบทบาทการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

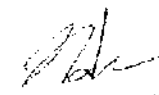
(ลงชื่อ)

(นางชลิตา อาภาทิพยานุกุล)

บรรณารักษ์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายทศพร ศรีสมาน)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาน้อยกว่า ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป
อีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๒

๑. เรื่อง การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019 : Covid-19) ทำให้ประชาชนทั่วโลกต่างต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมเป็นการใช้ชีวิตแบบวิถีใหม่ ลดการใกล้ชิด ลดการสัมผัส ลดการเดินทางไปยังสถานที่แออัด สถานที่สาธารณะหลายแห่ง ต่างปรับตัวตามสถานการณ์การแพร่ระบาด หอสมุดก็เช่นกัน ต้องมีการปรับตัวทั้งรูปแบบการให้บริการสารสนเทศ และบทบาทต่อสังคม เพื่อให้ทันต่อกระแสสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป จะเห็นได้จากที่หนังสือพิมพ์ และนิตยสารหลายชื่อเรื่องยกเลิกการตีพิมพ์ และหันมาให้บริการในระบบดิจิทัลแทน แม้แต่หอสมุดในประเทศโปรตุเกสก็หันมาผลิตรายการอ่านหนังสือให้ผู้ใช้บริการฟัง และเผยแพร่ทางช่อง YouTube ช่วยให้ผู้ใช้บริการได้รับความรู้ และช่วยผ่อนคลายความเครียดจากวิกฤตการแพร่ระบาดของไวรัสที่ยืดเยื้อมาอย่างยาวนาน

ดังนั้นหอสมุดจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในทุกด้าน ทั้งการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และการให้บริการซึ่งควรมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้โดยสะดวก ซึ่งมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคที่ชื่นชอบการใช้สังคมออนไลน์ ทั้งในเว็บไซต์, Facebook, YouTube หรือแอปพลิเคชัน อาทิเช่น การแนะนำหนังสืออ่านผ่านช่องทางออนไลน์ การสแกนหนังสือที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์เผยแพร่แบบเต็มรูป (Full-text) การจัดซื้อฐานข้อมูลหนังสือออนไลน์ การจัดทำข้อมูลองค์ความรู้อินโฟกราฟิก หรือการสร้างสรรคงานวิดิทัศน์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Informal Learning) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อในรูปแบบวิดิทัศน์ที่สามารถสื่อสารข้อมูลได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียง อีกทั้งยังเป็นสารสนเทศที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกทุกที่ ทุกเวลา

วัฒนธรรม (Culture) หมายถึง ความดี ความงาม ความเจริญในชีวิตมนุษย์ ซึ่งปรากฏเป็นรูปต่าง ๆ เช่น ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวิทยาการ ความเชื่อ การศาสนา เป็นต้น และได้ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังรุ่นหลัง ๆ ต่อไปจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นมรดกทางศิลปวัฒนธรรม จึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติของเผ่าพันธุ์ท้องถิ่น แสดงออกถึงเกียรติ และความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่น และของคนในชาติ ทำให้เกิดความรัก ห่วงแหน เห็นคุณค่า และเป็นสิ่งก่อให้เกิดความรู้สึก ความสามัคคี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเป็นความมั่นคงของชาติ นอกจากนี้มรดกทางศิลปวัฒนธรรม ยังเป็นหลักฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัย (การดำเนินการทางวิชาการ) เพื่อการเผยแพร่การสืบทอด และนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมเศรษฐกิจที่ยั่งยืนต่อไป เช่น การประกอบอาหาร การถักทอผ้า การคิดประดิษฐ์ลายผ้า วิธีการตัดเย็บ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเรือน การแพทย์ การผลิตยา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และหากมีการเผยแพร่เป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศ

จะช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจได้ แทนที่คนไทยจะเป็นผู้บริโภควัฒนธรรมของชาติอื่นแต่ฝ่ายเดียว (กรมศิลปากร, ๒๕๖๓)

การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ผู้นำเสนอมผลงานถือเป็นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการดำเนินงานของห้องสมุด เนื่องจากหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา อยู่ภายใต้การดำเนินงานของสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีนักวิชาการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านโบราณคดี และในส่วน of ห้องสมุดก็เป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญที่รวบรวมภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ทั้งในรูปแบบของหนังสือกรมศิลปากร หนังสือท้องถิ่น และเอกสารโบราณ ซึ่งถือเป็นแหล่งข้อมูลอันเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญ ดังนั้นการจัดการข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ไม่ว่าจะอยู่ในบุคคลหรือทรัพยากรสารสนเทศเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน จึงถือเป็นภารกิจที่มีความท้าทาย นอกจากนี้การเผยแพร่องค์ความรู้ และให้บริการข้อมูลสารสนเทศของนักวิชาการก็เป็นการเสริมภาพลักษณ์ให้กับองค์กรเพื่อให้ประชาชน และหน่วยงานภายนอกได้ทราบถึงหน้าที่และการปฏิบัติงานภายใต้การกำกับของสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ บำรุงรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติอีกด้วย

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

การดำเนินงานในด้านการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานดังนี้

- ๑) เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของหน่วยงานในสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ซึ่งมีการกิจกรรมคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ บำรุงรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- ๒) เพื่อการประชาสัมพันธ์ และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ บำรุงรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- ๓) เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนได้รับข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบที่เข้าใจ และเข้าถึงได้ง่าย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต Lifelong Learning

การดำเนินงานครั้งนี้ ได้มีการนำแนวคิดด้านการจัดการมรดกทางศิลปวัฒนธรรม มาผนวกกับการบริการสารสนเทศยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) โดยมีเป้าหมายของการดำเนินงาน เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ของหน่วยงานในสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ถือเป็นหน่วยงานของกรมศิลปากร ที่มีหน้าที่บริหารจัดการหน่วยงานของกรมศิลปากร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบตั้งแต่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ และสุรินทร์

การจัดการมรดกทางศิลปวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการคุ้มครอง และการจัดการองค์ประกอบที่หลากหลายของมรดกวัฒนธรรม ให้ดำรงคุณค่าไว้เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และก่อให้เกิดความตระหนักใน ความสำคัญทางวัฒนธรรมโดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทสังคมที่แปรเปลี่ยนไป มีวัตถุประสงค์การจัดการมรดกทางศิลปวัฒนธรรม คือ

- ๑) เพื่อสงวนรักษาตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของมรดกทางศิลปวัฒนธรรม ทั้งที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้เพื่อให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน และสืบทอดต่อไปในอนาคต

๒) เพื่อเป็นทุนทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ทรงคุณค่า สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชุมชนและสร้างความภาคภูมิใจในเกียรติภูมิของชุมชน และสังคม

ผู้เสนอผลงานมีรายละเอียดของกระบวนการแต่ละขั้นตอนในการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ดังนี้

๑. การวางแผนการดำเนินงาน โดยมีกระบวนการดำเนินงานดังนี้

๑) ศึกษาขั้นตอนการออกแบบบริการสารสนเทศ (Information service design) ในการออกแบบบริการทรัพยากรสารสนเทศนั้น เบียร์กิต มาเกอร์ (Birgit Mager) กล่าวว่า การออกแบบบริการคือการนำวิสัยทัศน์ วิธีปฏิบัติในกระบวนการออกแบบมาช่วยพัฒนารูปแบบงานบริการ หรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างประโยชน์ได้สูงสุดใช้งานได้สะดวกที่สุด และสร้างความประทับใจให้กับผู้ใช้ได้มากที่สุด

๒) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และปัญหาของการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศของหน่วยงาน การให้บริการของห้องสมุดยังคงเน้นการให้บริการแบบเผชิญหน้า และให้บริการผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นหลัก เช่น บริการสารสนเทศ บริการการอ่าน และบริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น ในช่วงที่ผ่านมาพบว่าสถิติในการเข้าใช้ห้องสมุด และบริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ มีจำนวนลดลงจากปีที่ผ่านมา ๆ มา ซึ่งคาดว่าจะการให้บริการในลักษณะนี้ อาจจะไม่สนองต่อพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้ใช้บริการในปัจจุบันได้ เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาให้การศึกษาค้นคว้าเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่หลากหลาย สามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องผ่านช่องทางห้องสมุด รวมถึงมีสื่อหรือสารสนเทศที่สามารถอ่านได้โดยใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย และสะดวก

๓) การออกแบบบริการสารสนเทศ (Information service design) เริ่มต้นมาจากกระบวนการสำรวจ และเก็บข้อมูล ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Coronavirus Disease 2019 : Covid-19) ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ในฐานะที่เป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญของสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา จะต้องปรับบทบาท และหน้าที่ให้สอดคล้องกับผู้ใช้ซึ่งเกี่ยวข้องกับโลกยุคเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยนำแนวคิดการออกแบบบริการสารสนเทศมาใช้ คือ จะต้องทำทุกอย่างให้ง่าย เข้าถึงบริการได้เร็วขึ้น ใช้งานได้สะดวกขึ้น ใส่ใจในทุกรายละเอียดของจุดปะทะ (Touchpoints) และงานบริการที่ดีต้องสร้างช่องทางใหม่ และหลากหลายให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดเข้าถึง ผสมผสานแนวคิดที่หลากหลายเข้าด้วยกันเพื่อเปิดโอกาสให้กับนวัตกรรมใหม่

๔) ประชุมร่วมกับหน่วยงานในสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมาที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

๒. การออกแบบกระบวนการให้บริการสารสนเทศ (Information service)

การให้บริการสารสนเทศ (Information service) หมายถึงงานบริการที่จะให้ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงอย่างละเอียดลึกซึ้ง โดยมุ่งเน้นให้ผู้ได้รับสารสนเทศตามที่ต้องการอย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด (ชัชวาลย์ วงษ์ประเสริฐ, ๒๕๓๗ : ๑๑๒)

การจัดให้มีบริการและเผยแพร่สารสนเทศที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่ออาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

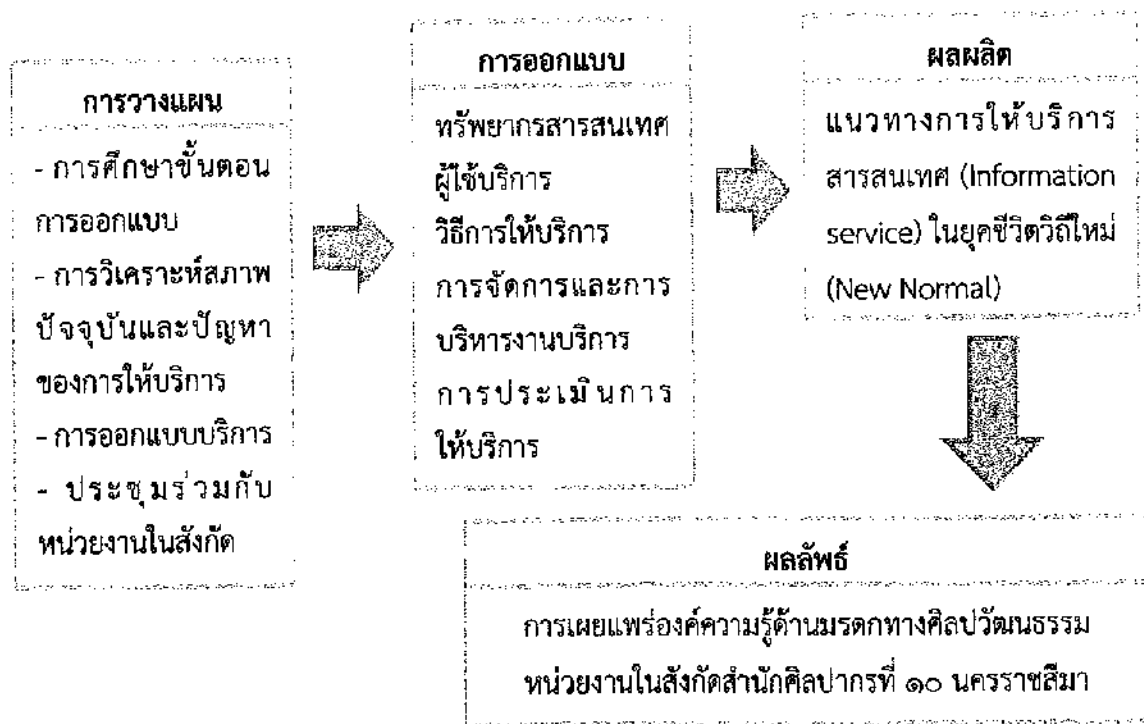
๑) ทรัพยากรสารสนเทศ เป็นสื่อแห่งความรู้ ข้อมูล ข่าวสารที่สามารถให้คำตอบแก่ผู้ใช้บริการ ดังนั้นจึงต้องคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้ใช้มากที่สุดในเวลาที่เหมาะสม

๒) ผู้ใช้บริการสารสนเทศ จึงควรทราบว่าผู้ใช้แต่ละกลุ่มมีความสนใจ และต้องการสารสนเทศที่ต่างกันตามขอบเขต และความรับผิดชอบ ดังนั้นงานบริการสารสนเทศจะประสบผลสำเร็จเมื่อบริการที่จัดให้นั้นตรงกับความต้องการของผู้ใช้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาความต้องการ และพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของผู้ใช้ก่อนการจัดบริการแต่ละชนิดเสมอ รวมถึงการให้การศึกษา และคำแนะนำผู้ใช้เพื่อให้ผู้ใช้รู้จัก และใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

๓) วิธีการให้บริการ จำเป็นต้องมีวิธีการเพื่อให้ผู้ใช้ได้สารสนเทศที่ผู้ต้องการ เป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและใช้สารสนเทศได้อย่างเสรี กล่าวคือต้องจัดบริการที่เข้าถึงได้ง่ายและเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าใช้บริการทรัพยากรอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันโดยไม่ปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศ

๔) การจัดการ และการบริหารงานบริการ การจัดการนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการปฏิบัติงานทุกด้าน

๕) การประเมินการให้บริการ (Evaluation) เพื่อให้การบริการมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ จึงควรมีการประเมินการให้บริการอย่างสม่ำเสมอเพื่อผลการประเมินมาปรับปรุงบริการสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

๕. ผลสำเร็จ...

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

- ๑) มีการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงานในสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง/องค์ความรู้
- ๒) มีผู้เข้าชมผลงานองค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่เผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ครั้ง

เชิงคุณภาพ

- ๑) หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่ช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงานในสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมาให้คนรู้จัก เพิ่มขึ้น
- ๒) ผู้ใช้บริการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เพิ่มสูงขึ้น
- ๓) ผู้ใช้บริการเห็นคุณค่า และความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

- ๑) สามารถเผยแพร่องค์ความรู้ของหน่วยงานของกรมศิลปากร ซึ่งมีการกิจคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ บำรุงรักษา มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- ๒) สามารถสนับสนุนให้ประชาชนได้รับข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบที่เข้าใจ และเข้าถึงได้ง่าย ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต Life Long Learning
- ๓) สามารถประชาสัมพันธ์ และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีการกิจในการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ บำรุงรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

๗. ความยุ่งยาก และซับซ้อนในการดำเนินการ

การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงานสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ถือเป็นหน่วยงานของกรมศิลปากรที่มีหน้าที่บริหารจัดการหน่วยงานของกรมศิลปากรที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ และสุรินทร์ ประกอบด้วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอนุรักษ์โบราณสถาน กลุ่มโบราณคดี ฝ่ายบริหารงานทั่วไป พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มหาวิรูวงศ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุรินทร์ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง และหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เป็นต้น จากข้างต้นสามารถเห็นได้ว่า แต่ละหน่วยงานมีพื้นที่อยู่หลายจังหวัด และระยะทางห่างกันกับทางหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา พอสมควร ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยากในการเดินทาง และการประสานการทำงานร่วมกัน

๘. ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการ

การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงานสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ถือเป็นภารกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ของการดำเนินงานในหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา อีกทั้งองค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่ต้องการเผยแพร่ยังมีความหลากหลาย ทำให้ปัญหาที่พบคือการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงานสังกัดสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา ไม่สามารถดำเนินแล้วเสร็จทั้งหมดในงบประมาณหนึ่งได้ ดังนั้นผู้บริหารหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ และสนับสนุนการดำเนินงานโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

๙. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการประเมิน (Evaluation) การให้บริการสารสนเทศในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริการและการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงาน มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และเพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑) การผลิตสื่อวีดิทัศน์ รายการ “เรียนรู้นอกตำรา กับหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา” เพื่อเผยแพร่ความรู้ทั่วไปที่น่าสนใจต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา พร้อมแนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้อง ผ่านทาง Facebook: หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

- วัดโคกพระ: ชมโบสถ์เก่าสมัยต้นรัตนโกสินทร์ ย้อนรอยการบูรณะโดยกรมศิลปากร

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๓๘๕๗๓๕๕๗๙๖๑๕๘๗๒>

- พุทธศิลป์: ศูนย์กลางอารยธรรมแห่งพระพุทธศาสนา

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๒๙๐๖๖๖๒๒๖๖๓๑๑๑๑๘>

- การอนุรักษ์ปราสาทพนมวัน โดยวิธีการบูรณะแบบอนัสติโลซิส (Anastylosis)

<https://www.facebook.com/watch/?v=๖๑๘๕๑๕๕๒๓๒๑๑๗๕๖๘>

- พิพิธภัณฑ์ในวัด "พิพิธภัณฑ์วัดธรรมจักรเสมาราม"

<https://www.facebook.com/watch/?v=๒๒๕๘๘๙๙๕๔๒๐๙๓๔๑๓๒>

- พาเที่ยวเมืองพิมาย ฉบับหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

<https://www.facebook.com/watch/?v=๘๒๐๐๐๓๑๕๑๘๓๔๕๕>

- ตามรอยพระจอมเกล้าราชดำเนินโคราช ยลชุดพระราชอาสน์ศรีสังฆราชสีมานคร: พระราชอาสน์ซึ่งเคยได้ทอดถวายเป็นที่ประทับถึง ๓ รัชกาล ปัจจุบันจัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มหาวิราวุธ

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๔๙๖๖๑๘๙๘๒๖๘๑๒๓๗๔๒>

ภาพที่ ๒ ตัวอย่างรายการ “เรียนรู้นอกตำรากับหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ตอน ตามรอยพระจอมภูวตลราชดำเนินโคราช ยลชุดพระราชอาสน์ศรีสังวรราชสีมานคร”

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๔๙๖๖๑๘๘๘๒๖๘๒๒๗๔๒>

๒) การผลิตสื่อวีดิทัศน์ เสวนาออนไลน์ รายการ “จะเอายังไงกับชีวิต?” เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการแนะแนวทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา แนะนำอาชีพในฝัน โดยรุ่นพี่นักศึกษา หรือผู้ที่มีความรู้ในอาชีพเฉพาะด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อให้กับเยาวชน พร้อมแนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้อง

- แพตตี้ สาวน้อยนักสร้างสรรค์งาน Animation

ภาพที่ ๓ ตัวอย่างรายการ “จะเอายังไงกับชีวิต?” สัมภาษณ์น้องแพตตี้ ผู้ชนะการประกวด Line Sticker Contest ๒๐๒๐

<https://www.youtube.com/watch?v=๒wAkHmqLjPE>

๓) การผลิตสื่อวีดิทัศน์ “เฉลิมพระกนิษฐาสิริศัลปากรวิทยวิศิษฎ์” เนื่องในวโรกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๕ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์เอกอัครราชูปถัมภก มรดกวัฒนธรรมไทย พระผู้ทรงเป็นมิ่งขวัญแห่งกรมศิลปากร

ภาพที่ ๔ ตัวอย่างรายการ “เฉลิมพระกนิษฐาสิริศัลปากรวิทยวิศิษฎ์”

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๖๙๕๖๙๒๖๐๘๑๓๙๒๗๘/>

๔) การผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์บริการและทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องสมุด ผ่านทาง Facebook: หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

- พี่บรรณาฯ พาชมภาพศิลปะ งานมหกรรมศิลปะนานาชาติ ครั้งที่ ๒ Thailand Biennale Korat ๒๐๒๑ ในผลงานจิตรกรรมเกี่ยวกับภาพอนาคตของเมืองโคราช "Korat Metropolis" โดยศิลปิน นายขวัญชัย ลิ้มกุล ณ หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๔๐๕๙๙๑๒๙๔๕๘๔๑๑๓>

- พี่บรรณาฯ พาหนังรื่อง พาชมงานมหกรรมศิลปะนานาชาติ ครั้งที่ ๒ Thailand Biennale, Korat ๒๐๒๑ โดยจะมีการจัดแสดงผลงานศิลปะนานาชาติของศิลปินชาวไทยและต่างชาติจาก ๒๕ ประเทศทั่วโลก ระหว่างวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ - วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

<https://www.facebook.com/watch/?v=๑๑๐๓๗๘๔๔๓๗๐๒๐๖๖๖>

- พี่บรรณาฯ พาชมงานเทศกาลเที่ยวพิมาย ๖๔

<https://www.facebook.com/watch/?v=๑๓๐๑๐๐๗๖๕๐๓๘๐๔๒๕>

- แนะนำหนังสือจากกรมศิลปากร "ภาพสลักโยคี ณ ปราสาทพนมรุ้ง"

<https://www.facebook.com/watch/?v=๖๐๐๙๙๖๔๖๑๔๒๖๘๒๔>

- แนะนำหนังสือจากกรมศิลปากร "นำชมอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย"
<https://www.facebook.com/watch/?v=๕๖๑๗๔๔๖๒๑๑๖๗๕๙>
- แนะนำหนังสือจากกรมศิลปากร ชื่อเรื่อง "งานช่าง คำช่างโบราณ"
<https://www.facebook.com/watch/?v=๕๕๓๙๘๑๙๔๙๗๐๗๘๙๔>
- แนะนำหนังสือจากกรมศิลปากร ชื่อเรื่อง "ศาลาไทยในต่างประเทศ: ที่ดำเนินการโดยกรมศิลปากร"
<https://www.facebook.com/watch/?v=๙๓๔๕๘๔๙๗๐๗๑๖๑๖๑๑>
- แนะนำหนังสือจากกรมศิลปากร "โขน อัจฉริยะลักษณ์แห่งนาฏศิลป์ไทย"
<https://www.facebook.com/watch/?v=๒๙๕๒๘๖๗๘๐๘๓๕๐๗๒๖>
- สุขสันต์ ควันหลง "วันฮาโลวีน" เก็บบรรยากาศกิจกรรมวันฮาโลวีน ๒๕๖๕ (Halloween Day)
<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๘๔๒๑๔๗๘๓๖๓๗๖๒๘>
- "วันผู้สูงอายุสากล" หรือ "International Day of Older Persons" ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕
<https://www.facebook.com/watch/?v=๖๔๗๘๙๔๒๖๓๕๑๖๖๙๘>

ภาพที่ ๕ ตัวอย่างรายการ “พีพรรณฯ พาชมภาพศิลปะ”

งานมหกรรมศิลปะนานาชาติ ครั้งที่ ๒ Thailand Biennale Korat ๒๐๒๑ ในผลงานจิตรกรรม
เริ่มจากภาพอนาคตของเมืองโคราช "Korat Metropolis" โดยศิลปิน นายขวัญชัย ลิ้มกุล
ณ หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

<https://www.facebook.com/watch/?v=๑๑๐๓๗๘๔๔๓๗๐๒๐๖๖๖>

เซเปียนส์ ประวัติย่อมนุษยชาติ : Sapiens A Brief History of Humankind

สมองคิดบวก ชีวิตก็พร้อมบวก: THE HAPPINESS HACK

จุดอ่อน-จุดแข็ง ของมนุษย์ จาก เอล คาร์เนกี (ปกแข็ง)

กลยุทธ์การตลาดแบบ ฟาด (กำไร) เรียบ

Startup Fundraising: โลกการระดมทุนสตาร์ทอัพ

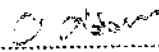
ผลงานอินโฟกราฟิก

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
-	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางพัชฌณ ศรีสัตย์ธนา)

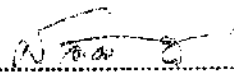
บรรณารักษ์ชำนาญการ

ผู้ขอประเมินบุคคล

ขอรับรองว่าสัดส่วนและบทบาทการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

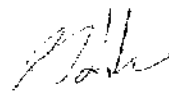
(ลงชื่อ)

(นางชลิตา ออภาทิพยานุกุล)

บรรณารักษ์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายทศพร ศรีสมาน)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป
อีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่ ๓

๑. เรื่อง การจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปราชญ์เมืองย่าของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร. ๙ นครราชสีมา

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๖

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ในโลกที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะกระแสจากอินเทอร์เน็ต และโซเชียลเน็ตเวิร์ค ซึ่งก่อให้เกิดสังคมไร้พรมแดน อันนำไปสู่การหลั่งไหลทางวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมโลกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สังคมไทยก็ตกอยู่ในภาวะเดียวกัน วัฒนธรรมไทยดั้งเดิมบางส่วนกำลังลบเลือน และอาจสูญหายไป โดยเฉพาะมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอันเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งในเอกลักษณ์ของชนชาติไทย ซึ่งเป็นทุนที่สำคัญของชุมชน ท้องถิ่น และสังคมไทย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ถือเป็นมรดกสำคัญที่บรรพบุรุษได้รังสรรค์ไว้ และสืบทอดต่อกันมาจากคนรุ่นหนึ่งยังคนอีกรุ่นหนึ่ง ควรค่าแก่การอนุรักษ์รักษาไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้นำมาศึกษาเรียนรู้ และสืบสานต่อไป ซึ่งในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ความหมายของคำว่ามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม หมายความว่า ความรู้ การแสดงออก การประเพณีปฏิบัติ หรือทักษะทางวัฒนธรรมที่แสดงออกผ่านบุคคล เครื่องมือ หรือวัตถุ ซึ่งบุคคล กลุ่มบุคคล หรือชุมชนยอมรับ และรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน และมาตรา ๔ ยังระบุอีกว่ามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่ได้รับการส่งเสริมและรักษาตามพระราชบัญญัตินี้ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) วรรณกรรมพื้นบ้าน และภาษา (๒) ศิลปะการแสดง (๓) แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี และเทศกาล (๔) ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติ และจักรวาล (๕) งานช่างฝีมือดั้งเดิม (๖) การเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว (๗) ลักษณะอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๙, ๒๕๕๙ : ๑ - ๒) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๗ : ๓๒) มาตรา ๕๗ บัญญัติไว้ว่าให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา กระทรวงวัฒนธรรม ถือเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ที่เห็นถึงความสำคัญของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์กลางรวบรวมรักษาหนังสือ และเอกสารโบราณในส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ไม่ให้กระจัดกระจายสูญหาย หรือถูกทำลาย มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการรวบรวม และรักษาทรัพย์สินมรดกทางสติปัญญา วิทยาการ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของชาติ ที่ปรากฏในรูปของจารึก หนังสือตัวเขียน หนังสือตัวพิมพ์

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ในฐานะเป็นแหล่งการเรียนรู้ และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมของชาติ จึงจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้บริการทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของหน่วยงาน จากภารกิจ และหน้าที่ความรับผิดชอบข้างต้น หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา จึงมีหน้าที่สำคัญในการจัดหา จัดเก็บ รวบรวม เผยแพร่ และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่รับผิดชอบ ๖ จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และมหาสารคาม

ปัจจุบันหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ได้มีการจัดบริการแก่ผู้ใช้อย่างหลากหลายทั้ง บริการอ่านหนังสือทั่วไป ให้บริการหนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ บริการวารสาร และหนังสือพิมพ์ บริการสื่อโสตทัศนวัสดุ บริการหนังสือเด็ก และเยาวชน บริการวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บริการหนังสือกรมศิลปากร บริการหนังสือหายาก บริการเอกสารโบราณ บริการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน รวมไปถึงบริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น ที่ให้บริการที่ห้องค้นคว้า โดยให้บริการหนังสือท้องถิ่น ครอบคลุมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และมหาสารคาม บริเวณอาคาร ๒ ชั้น ๒ นอกจากห้องค้นคว้า ยังมีห้องอีสานศึกษาที่ให้บริการเอกสารโบราณ เช่น คัมภีร์ใบลาน สมุดไทย ตำรา สมุดไทยขาว และหนังสือหายากอีกด้วย

จากข้างต้นเห็นได้ว่าหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญแหล่งหนึ่งต่อคนในชุมชน และท้องถิ่น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้เสนอผลงานจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปราชญ์เมืองย่าของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เพื่อนำผลที่ได้จากการดำเนินงานไปเป็นแนวทางในการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับปราชญ์เมืองย่า หรือปราชญ์ชาวบ้าน คือบุคคลผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาชาวบ้าน และนำภูมิปัญญามาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตจนประสบผลสำเร็จ สามารถถ่ายทอดเชื่อมโยงคุณค่าของอดีตกับปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีทั้งปราชญ์ชาวบ้านด้านภาษา และวรรณกรรมคือผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการแต่งวรรณกรรมพื้นบ้าน การคิดประดิษฐ์อักษรภาษาล้าน การสืบสารอักษรโบราณ และวรรณกรรมท้องถิ่น เป็นต้น หรือปราชญ์ชาวบ้านทางด้านดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้านคือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเล่นดนตรี การขับร้อง การฟ้อนรำ การคิดวิธีการเล่นพื้นบ้าน หมอลำ การเล่นหนัง ลิเก เพลง เป็นต้น อีกทั้งการดำเนินงานเรื่องนี้เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยในการเผยแพร่มรดกทรัพย์สินทางปัญญาของชุมชนในท้องถิ่น และช่วยอนุรักษ์สงวนรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นภาคอีสานให้คงอยู่สืบไป

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

ทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น ถือเป็นองค์ความรู้ของท้องถิ่น เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีคุณค่าของท้องถิ่นเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของบุคคลในชุมชนมาเป็นเวลานาน ควรแก่การอนุรักษ์ และฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น สารสนเทศท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในชุมชน การถ่ายทอดภูมิปัญญาเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ส่งผลต่อพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการประกอบอาชีพ ความจำเป็นในการสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีการจัดการอย่างเป็นระบบ

การดำเนินงานในด้านการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปราชญ์เมืองย่าของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานดังนี้

๑) เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านปราชญ์เมืองย่าของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และท้องถิ่น

๒) เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ให้สอดคล้องกับการให้บริการสารสนเทศในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

๓) เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาของคนท้องถิ่น ในพื้นที่ที่หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา รับผิดชอบ ๖ จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และมหาสารคาม

ผู้นำเสนอผลงานได้มีการนำแนวคิดการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ (Information Resource Management) หรือ IRM ของ ฟอว์เรส ดับเบิลยู ฮอร์ตัน (Forest W. Horton) และคอร์นีเลียส เอฟ เบิร์ค (Cornelius F. Burk) ถือเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยในการจัดการข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ เพื่อให้เกิดคุณภาพสูงสุด นำไปใช้ได้ง่าย และมีคุณค่าจริง มาผนวกกับแนวคิดกระบวนการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นการจัดการภูมิปัญญาสารสนเทศท้องถิ่น ที่มีกระบวนการเกิดจากการสืบทอด ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ โดยใช้แนวทางการจัดการสารสนเทศเกี่ยวข้องกับการนำหลักการบริหารมาประยุกต์กับสารสนเทศ และความรู้ ซึ่งมีเป้าหมายของการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานให้สอดคล้องกับการให้บริการสารสนเทศในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ หมายถึง การผลิต จัดเก็บ ประมวลผล ค้นหา และเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศ โดยจัดให้มีระบบสารสนเทศ การกระจายของสารสนเทศทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน โดยมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการ โดยการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วย

๑) การรวบรวมสารสนเทศ (collecting) เป็นการรวบรวมจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบกระดาษ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกหน่วยงาน ในการรวบรวมเป็นกำหนดกฎเกณฑ์ หรือแนวปฏิบัติ ว่าสารสนเทศใดจำเป็นต้องรวบรวม และคัดเลือกนำเข้าสู่ระบบการจัดการสารสนเทศ การนำเข้าสู่ระบบ มีวิธีการดำเนินการต่าง ๆ เช่น การแปลงสารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบแอนะล็อกให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลโดยวิธีการพิมพ์ เป็นต้น

๒) การจัดหมวดหมู่ (organizing) เป็นการนำสารสนเทศที่ได้รวบรวม และนำเข้าสู่ระบบมาจัดหมวดหมู่เพื่อการใช้ประโยชน์ การจัดหมวดหมู่เนื้อหาครอบคลุมการจัดทำดัชนี (indexing) การจำแนกประเภท (classifying) รวมทั้งการจัดทำลิงค์เพื่อเชื่อมโยงจุดเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากฐานข้อมูลขององค์กร เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้

๓) การประมวลผล (processing) เป็นการค้นหาและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รวบรวมและจัดเก็บไว้เพื่อจัดกลุ่ม จัดเรียง สรุป และวิเคราะห์ตามความต้องการ โดยการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศอาจรวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา เอกสาร หรือทรัพยากรสารสนเทศจากระบบสารสนเทศ อาทิ ระบบสารสนเทศ ด้านการตลาด ฐานข้อมูลบุคลากร การประมวลผลเป็นการประมวลทรัพยากรสารสนเทศหรือจากฐานข้อมูลในองค์กร เป็นต้น

๔) การบำรุงรักษา (maintaining) เป็นการนำสารสนเทศที่จัดการไว้กลับมาใช้ซ้ำ (reuse) เพื่อหลีกเลี่ยงการเก็บสารสนเทศเดียวกันหลายครั้งโดยไม่จำเป็น การปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศให้ทันสมัย และถูกต้องตรงตามระยะเวลา เพื่อให้ผู้ใช้ได้ใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ดีที่สุด รวมทั้งการประเมินค่าของสารสนเทศเพื่อจัดเก็บเอกสาร สารสนเทศในอดีตหรือที่สิ้นกระแสการปฏิบัติงาน แต่ยังมีคุณค่าในการใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง หรือในรูปของจดหมายเหตุ

มาผนวกกับการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่นมาเป็นสารสนเทศท้องถิ่นที่มีการจัดระบบ เป็นการให้ความสำคัญในการถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้โดยมีเนื้อหาสารสนเทศท้องถิ่นเป็นตัวเชื่อมโยงให้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่และความนึกคิดของคนในแต่ละชุมชนมากขึ้น โดยกระบวนการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น ประกอบด้วย (น้ำทิพย์ วิภาวิน, ๒๕๕๓ : ๓๒-๓๓; Rowley, ๑๙๙๖ : ๑๒๓)

๑) แนวคิดพื้นฐานการศึกษาความต้องการ

- การประเมินความต้องการ
- การสำรวจความต้องการสารสนเทศ

๒) การรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น

๓) การออกแบบฐานข้อมูล หรือการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยจัดการทรัพยากรสารสนเทศ

ท้องถิ่น

๔) การจัดเก็บหรือบันทึกข้อมูล

๕) การประมวลข้อมูล และการวิเคราะห์

- การตรวจสอบข้อมูล และจัดรูปแบบ
- การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

๖) การรายงานผล และการนำเสนอ

๗) การใช้สารสนเทศท้องถิ่น

- การบริหารจัดการ
- การวางแผน
- การตรวจสอบ และประเมินผล

การดำเนินงานในครั้งนี้ ผู้เสนอผลงานได้นำความรู้ทางวิชาการ และแนวคิดในการดำเนินงาน บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ในด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ (Information Resource Management) และกระบวนการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ดังนี้

๑) ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีการจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น ลักษณะและประเภทของทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น การให้บริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น รวมไปถึงการศึกษาผู้ใช้ เพื่อศึกษาถึงความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้บริการ (Information needs)

๒) กำหนดขอบเขตการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวม ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในด้านการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาในปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น และการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นต่อไป

๓) การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามสำหรับทำการศึกษา และวิเคราะห์ถึงแนวทางการจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นในพื้นที่ที่หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมารับผิดชอบ ๖ จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และมหาสารคาม

๔) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น และแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการสารสนเทศท้องถิ่นต่อไป

๕) วิเคราะห์ข้อมูล พร้อมนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น และการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นในปัจจุบัน พร้อมนำเสนอถึงสภาพปัญหา อุปสรรค และปัจจัยสนับสนุนที่ช่วยส่งเสริมให้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และท้องถิ่น

๖) การประเมินผลข้อมูล และการเผยแพร่สารสนเทศท้องถิ่น

แนวคิด

- การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ (IRM)
- การจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวิเคราะห์

สภาพการจัดการสารสนเทศท้องถิ่นของ
หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา
ในปัจจุบัน

กระบวนการจัดการสารสนเทศจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านปราชญ์เมืองย่า

๑. การศึกษาความต้องการสารสนเทศท้องถิ่น
๒. การรวบรวมสารสนเทศท้องถิ่น
๓. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยจัดการทรัพยากรสารสนเทศ
๔. การจัดเก็บสารสนเทศท้องถิ่น
๕. การประมวลผลข้อมูล และการวิเคราะห์
๖. การเผยแพร่สารสนเทศท้องถิ่น
๗. การประเมินผลการเผยแพร่สารสนเทศท้องถิ่น

ผลลัพธ์

การเผยแพร่ อนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญา
ของคนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ ๖ จังหวัด
คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์
ศรีสะเกษ และมหาสารคาม

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

๕. ผลสำเร็จ...

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

- ๑) มีการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านปราชญ์เมืองย่า ไม่น้อยกว่า ๒ เรื่อง/องค์ความรู้
- ๒) มีการสร้างเครือข่ายส่งเสริมการอ่านกับปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ที่หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เพิ่มขึ้น

เชิงคุณภาพ

- ๑) มีการอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาของคนท้องถิ่นในพื้นที่ที่หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา รับผิดชอบ ๖ จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และมหาสารคาม
- ๒) ทราบแนวทางการจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น และงานบริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นของหอสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และท้องถิ่น สามารถนำไปเป็นแนวทางการดำเนินการ และให้บริการแก่ผู้คนในชุมชน และท้องถิ่นของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจ และบทบาทหน้าที่ในยุควิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

- ๑) หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงงานจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น และงานบริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ๒) เป็นแนวทางพัฒนาหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น เป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยในการอนุรักษ์ และสืบสานภูมิปัญญาของคนท้องถิ่น
- ๓) ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงวิธีการดำเนินงาน บทบาท และความพร้อมในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการดำเนินงานของหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค ตลอดจนเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาค

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

- ๑) ความยุ่งยากในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับความสำรวจความต้องการสารสนเทศท้องถิ่นของผู้ใช้บริการเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถาม ที่ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการศึกษาผู้ให้บริการ เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามสามารถทำให้ผู้ให้บริการทราบความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างแท้จริง

๒) ความยุ่งยากในการศึกษาที่มีขั้นตอนการดำเนินการหลายขั้นตอน ทั้งขั้นตอนสำรวจสภาพการดำเนินงานการจัดการสารสนเทศท้องถิ่น และการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ในปัจจุบัน ขั้นตอนการออกแบบเครื่องมือแบบสอบถาม และขั้นตอนศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนางานบริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และท้องถิ่น จึงต้องใช้หลักกระบวนการวิจัยที่ถูกต้อง ซึ่งต้องใช้เวลาและความยุ่งยากพอสมควร ทั้งการเก็บรวมข้อมูล การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำ ส่งผลต่อการนำผลวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้สูงสุด

๔. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ปราชญ์เมืองย่า หรือปราชญ์ชาวบ้านในปัจจุบัน มีการแบ่งประเภทกลุ่มของภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ หลายด้าน ดังนี้

- ด้านการเกษตรกรรม คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เรื่องการเพาะปลูก การขยายพันธุ์ การเลี้ยงสัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น
- ด้านหัตถกรรม คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีผลงานในสิ่งที่ทำด้วยมือ เช่น การจักสาน ทอ การช่าง การทอผ้า การแกะสลัก เป็นต้น
- ด้านดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเล่นดนตรี การขับร้อง พิธีกรรม การคิดวิธีการเล่นพื้นบ้าน หมอลำ การเล่นหนัง ลิเก หมอเพลง เป็นต้น
- ด้านจิตรกรรม คือ การวาดภาพฝาผนัง การเขียนภาพลงบนผ้า การสักลาย ฯลฯ
- ด้านประติมากรรม คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีฝีมือในการปั้น แกะสลัก การหล่อ เช่น หล่อพระพุทธรูป งานปั้นดินด่านเกวียนต่าง ๆ ปั้นโอ่ง สลักสลักลายประดับต้นเทียน สิ่งก่อสร้าง ฯลฯ
- ด้านสถาปัตยกรรม คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เรื่องการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือน โบสถ์ ศาลพระภูมิ ฯลฯ
- ด้านการสาธารณสุข คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการใช้ยาสมุนไพร การรักษาโรคแผนโบราณ การรักษาสุขภาพอนามัยร่างกาย การสืบสานตำราสมุนไพร หมอนวดแผนโบราณ
- ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ผู้มีความรู้ความเข้าใจในประวัติของโบราณสถาน สถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- ด้านภาษาและวรรณกรรม ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการแต่งวรรณกรรมพื้นบ้าน การคิดประดิษฐ์อักษรภาษาถิ่น การสืบสานอักษรโบราณ วรรณกรรมท้องถิ่น ฯลฯ
- ด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญของท้องถิ่น ภูมิปัญญาด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว เช่น ด้านพิธีกรรมต่าง ๆ ด้านโหราศาสตร์ ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

จากข้างต้นเห็นได้ว่าปราชญ์เมืองย่า หรือปราชญ์ชาวบ้านมีหลายด้าน ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างละเอียด ทั้งยังมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้านหลายด้านด้วยกัน ดังนั้นผู้บริหารหน่วยงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ และสนับสนุนการดำเนินงานโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง หากขาดการสนับสนุนการดำเนินงานด้านนี้ จะทำให้ขาดการประสานงานกับเครือข่ายภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

๙. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และการปรับปรุง การให้บริการด้านต่าง ๆ ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา รวมทั้งต่อยอดทำการศึกษากับหอสมุดแห่งชาติส่วนภูมิภาคอื่นที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาค เพื่อให้เกิดเป็น เครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นร่วมกัน ซึ่งส่งผลหอสมุดแห่งชาติ ส่วนภูมิภาคเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และท้องถิ่นที่สามารถตอบสนองผู้ใช้ได้อย่างสมบูรณ์แบบ และครบถ้วน ส่งผลต่อการนำองค์ความรู้ไปต่อยอดใช้ประโยชน์การพัฒนาด้านต่าง ๆ ชุมชนและท้องถิ่นได้

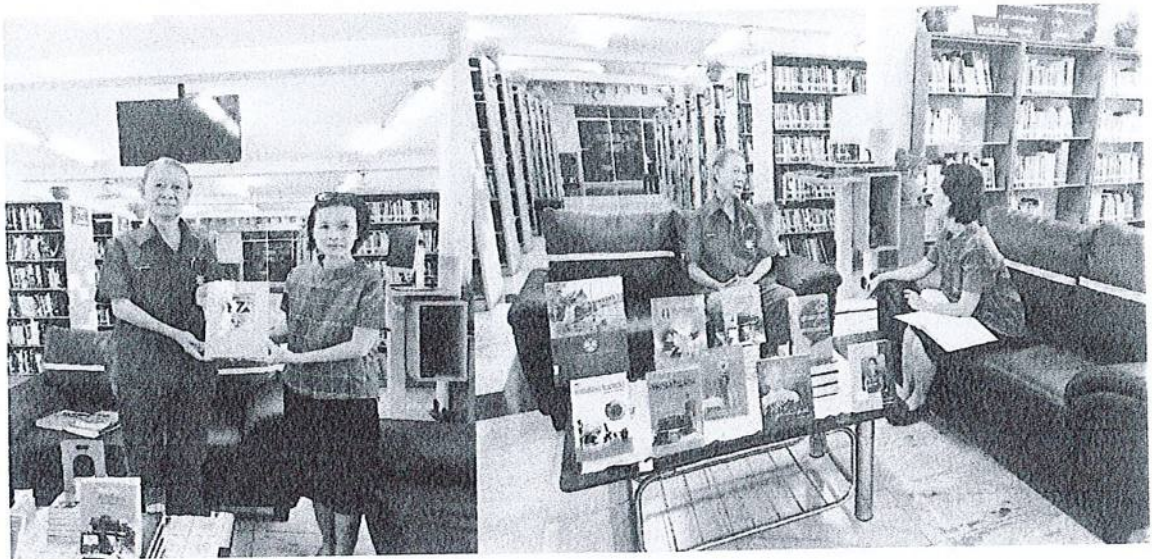
๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑) การจัดทำอินโฟกราฟิก เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานให้สอดคล้องกับการให้บริการ สารสนเทศในยุคชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

ภาพที่ ๒ อินโฟกราฟิกเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

๒) การจัดกิจกรรมโคราช ปราชญ์เมืองย่า : ดร.เมตต์ เมตต์การุณจิต ผู้เขียน “พจนานุกรมภาษาโคราช” และผลงานใหม่ล่าสุด “เจ้าเมืองที่โลกลืม” ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕ ณ ห้องหนังสือทั่วไป หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

ภาพที่ ๓ ภาพจัดกิจกรรม “ปราชญ์เมืองย่า : ดร.เมตต์ เมตต์การุณจิต”

'ปราชญ์เมืองย่า' ถิ่นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโคราช

ดร.เมตต์ เมตต์การุณจิต

ประวัติส่วนตัว

เกิดปี 1952

จบปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

จบปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

จบปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผลงานหนังสือ

- สารานุกรมโคราช
- พจนานุกรมภาษาโคราช
- เจ้าเมืองที่โลกลืม
- โคราชในหลวง
- โคราชในหลวง
- โคราชในหลวง

จากโคราช

จากโคราช... จากโคราช... จากโคราช...

เจ้าเมืองที่โลกลืม

เจ้าเมืองที่โลกลืม... เจ้าเมืองที่โลกลืม...

แรงจูงใจของการเขียนหนังสือ

ความสนใจด้านภาษาถิ่น

การเขียนหนังสือ

สิ่งที่ยากให้ข้อคิดกับคนรุ่นใหม่โคราช

การเขียนหนังสือ

ความสนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

การเขียนหนังสือ

ดร.เมตต์ เมตต์การุณจิต

จากการสัมภาษณ์

ท่านเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงด้านภาษาถิ่นโคราช

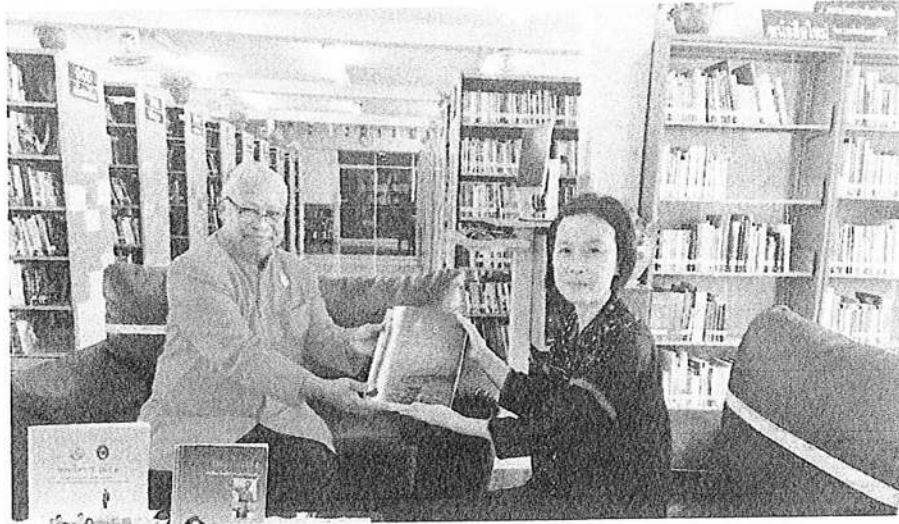
ท่านมีความสนใจในภาษาถิ่นโคราชมาตั้งแต่เด็ก

ท่านมีความสนใจในภาษาถิ่นโคราชมาตั้งแต่เด็ก

ท่านมีความสนใจในภาษาถิ่นโคราชมาตั้งแต่เด็ก

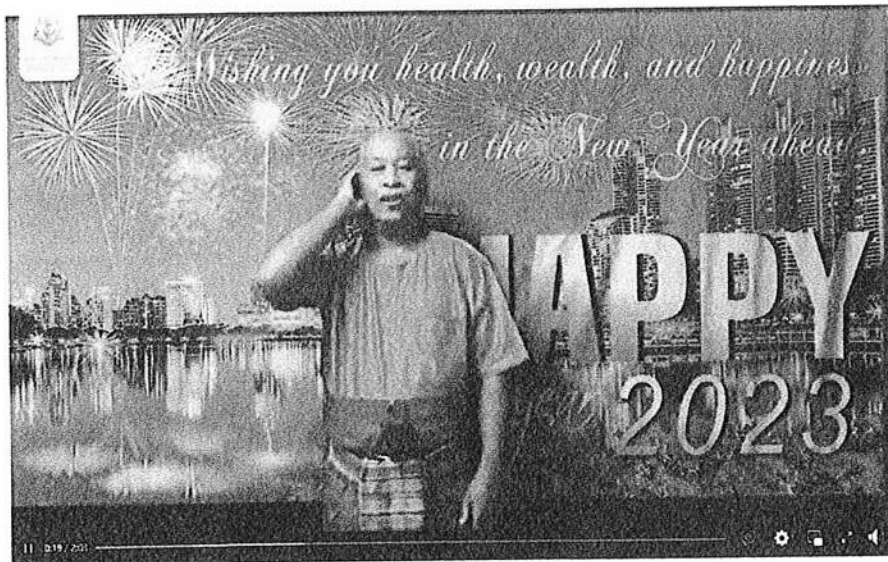
ภาพที่ ๔ อินโฟกราฟิก แนะนำหนังสือ และบทสัมภาษณ์ของ ดร.เมตต์ เมตต์การุณจิต

๓) การจัดกิจกรรมโคราช ปราชญ์เมืองย่า : หมอเพลงโคราช “หมอเพลงบุญสม สังข์สุข”
ที่ปรึกษามาคมเพลงโคราช ในวันอังคารที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ณ ห้องหนังสือทั่วไป หอสมุดแห่งชาติ
เฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

ภาพที่ ๕ ภาพจัดกิจกรรม “ปราชญ์เมืองย่า : หมอเพลงบุญสม สังข์สุข”

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๖๓๕๓๓๔๙๐๗๖๒๒๓๐๓>

ภาพที่ ๖ หมอเพลงบุญสม สังข์สุข ที่กรุณามอบวีดิทัศน์อวยพรปีใหม่ด้วยเพลงโคราชให้เผยแพร่ เพื่อเป็นการ
อวยพร และอนุรักษ์สืบสานเพลงโคราชให้คงอยู่สืบไป

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๑๕๓๑๖๑๕๕๗๖๕๕๗๕๕>

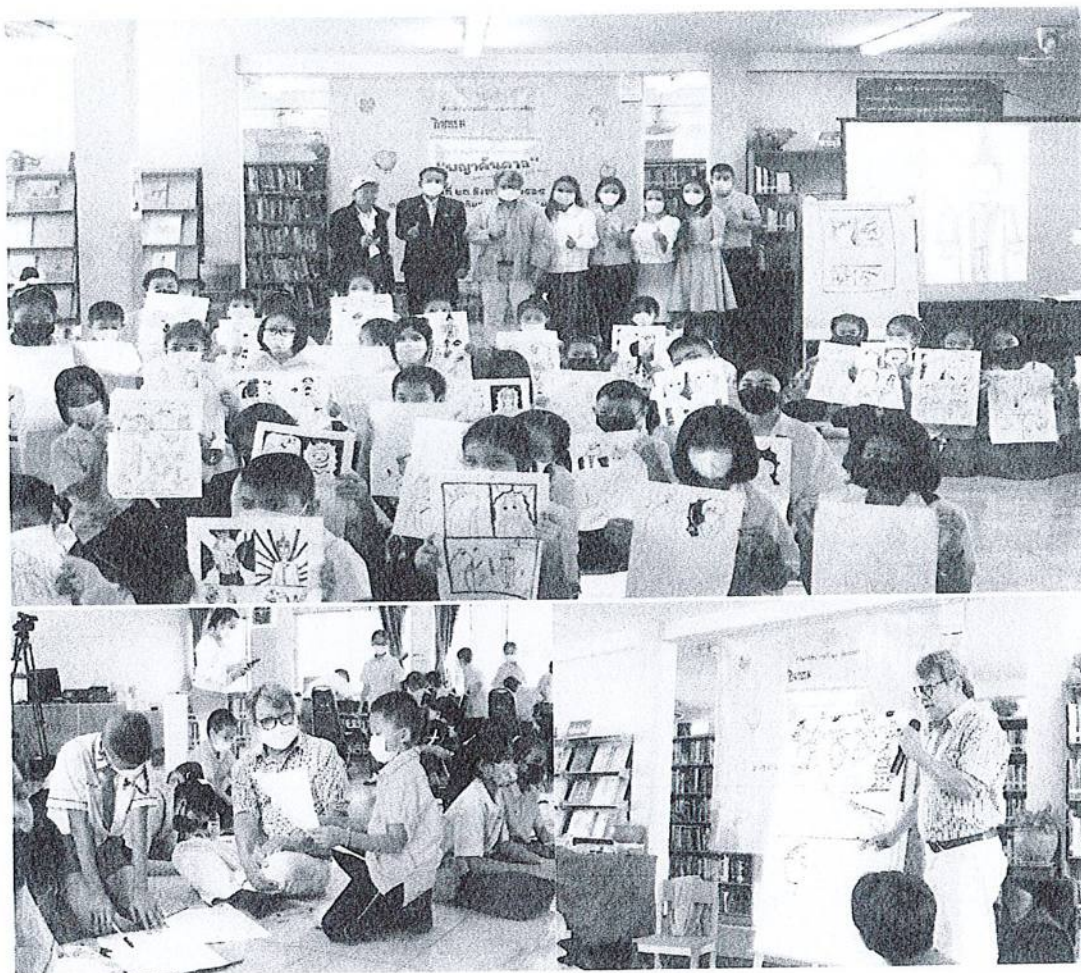
ภาพที่ ๗ อินโฟกราฟิก บทสัมภาษณ์แนะนำผลงาน “หมอเพลงบุญสม สังข์สุข”

๔) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างไว้ชีวิตจำกัด พัฒนาการคิดขั้นสูงสู่การสื่อสารผ่านนิทานพื้นบ้าน “พญาคันคาก” เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน วิเคราะห์ตัวละครผ่านการเรียนรู้ นำไปสู่ผลงานวาดจากการคิดขั้นสูง โดยครูปริดา ปัญญาจันทร์ นักเขียนภาพประกอบ ในวันอังคารที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องหนังสือทั่วไป หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

ภาพที่ ๘ การประชาสัมพันธ์กิจกรรม: พัฒนาการคิดขั้นสูงสู่การสื่อสาร ผ่านนิทานพื้นบ้าน “พญาคันคาก”

<https://www.facebook.com/hlt.korat/videos/๔๒๘๘๕๐๓๐๕๕๖๓๘๗๓>

ภาพที่ ๙ ภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาการคิดขั้นสูงสู่การสื่อสาร ผ่านนิทานพื้นบ้าน "พญาคันคาก"

<https://www.facebook.com/nlt.korat/videos/๑๔๗๔๕๘๐๙๗๑๑๖๘๗๑>

[illegible]

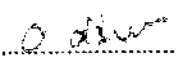
ภาพที่ ๑๐ อินโฟกราฟิก แนะนำผลงานครุฑรีดา ปัญญาจันทร์ และประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม

๑๑. ผู้มีส่วนร่วม...

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
-	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางพิกชน ศรีสัตย์รสนา)

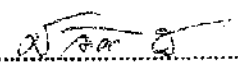
บรรณารักษ์ชำนาญการ

ผู้ขอประเมินบุคคล

ขอรับรองว่าสัดส่วนและบทบาทการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

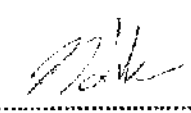
(ลงชื่อ)

(นางชลิตา อาภาทิพยานุกุล)

บรรณารักษ์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายทศพร ศรีสมาน)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๑๐ นครราชสีมา

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป อีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน (ระดับชำนาญการพิเศษ)

๑. เรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft)

๒. หลักการและเหตุผล

หอสมุดแห่งชาติ เป็นแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรม ซึ่งได้รวบรวมรักษา และอนุรักษ์มรดกทรัพย์สินทางปัญญา ที่คนในชาติสร้างสรรค์ในรูปของเอกสารลายลักษณ์อักษร คือต้นฉบับหนังสือตัวเขียน ได้แก่ จารึก คัมภีร์ใบลาน หนังสือสมุดไทย รวมทั้งหนังสือตัวพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร สื่อโสตสารสนเทศ และสื่อโสตทัศนวัสดุต่างๆ เป็นต้น นอกจากนั้นยังเป็นองค์กรหนึ่งทำหน้าที่ให้บริการความรู้และข่าวสารแก่คนในชาติ ด้วยเหตุนี้หอสมุดแห่งชาติจึงมีสถานภาพเป็นสถานศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาตามอัธยาศัย ต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นสถานที่ที่ทรัพยากรห้องสมุดให้บริการการอ่าน ศึกษาค้นคว้ามากกว่าล้านรายการ โดยให้บริการแก่ผู้ใช้ทุกระดับตั้งแต่นักเรียน นักศึกษา นักวิจัย ภูมิปัญญา สามเณร ประชาชนทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และได้ขยายการบริการโดยเพิ่มสาขาหอสมุดแห่งชาติออกไปในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคด้วย (สำนักหอสมุดแห่งชาติ, ๒๕๔๘: ๗)

เนื่องในวโรกาสวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นวันมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เล็งเห็นว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณีเก่าแก่จำนวนมาก เป็นที่น่าสนใจ น่าศึกษาค้นคว้า แต่หลักฐานดังกล่าวกระจุกกระจายอยู่ทั่วไป สมควรจะได้รวบรวมไว้เป็นหลักฐานในที่แห่งเดียวกัน เพื่อเป็นประโยชน์แก่การศึกษาค้นคว้าของกุลบุตร กุลธิดา นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปด้วย เหตุผลดังกล่าว พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี จึงมีดำริที่จะสร้างหอสมุดแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในวันมหามงคล และเป็นที่รวบรวมหลักฐาน เอกสารดังกล่าว โดยมอบหมายให้กองทัพนครราชสีมา และจังหวัดนครราชสีมา ร่วมกันหาทุนก่อสร้างอาคารหอสมุด ฯ ขึ้นในบริเวณวัดสุทธจินดา ถนนราชดำเนิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง นครราชสีมา โดยได้รับความเห็นชอบจากพระราชพิศาลสุธี เจ้าอาวาสวัดสุทธจินดา (คณะกรรมการจัดทำหนังสือที่ระลึกเนื่องในโอกาสพิธีเปิดอาคารหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา, ๒๕๓๐ : ๓๓)

หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา มีหน้าที่หลักในการเก็บรวบรวม สงวนรักษา สื่อความรู้ และความคิดของคนในชาติ ที่ปรากฏทั้งในรูปแบบของหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อโสตทัศน รวมถึงเอกสารโบราณ (หนังสือสมุดไทย และคัมภีร์ใบลาน) เป็นต้น วัตถุประสงค์หลักในก่อตั้งหอสมุดแห่งชาติ เฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาขึ้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมพรรษา ครบ ๕ รอบ และเป็นศูนย์กลางรวบรวมรักษาหนังสือ และเอกสารโบราณในส่วนภูมิภาค ซึ่งถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ไม่ให้กระจุกกระจายสูญหาย หรือถูกทำลาย

นอกจากนี้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ยังเป็นหน่วยงานที่ช่วยอนุรักษ์มรดก ทรัพย์สินทางปัญญาที่คนในชาติสร้างสรรค์ในรูปของอักษร จารึก หนังสือตัวเขียน หนังสือตัวพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ กระจายสิ่งพิมพ์ระหว่างส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงถือได้ว่าหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญแห่งหนึ่งของคนในท้องถิ่น

ในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และ เทคโนโลยี โดยเฉพาะความเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีซึ่งถือว่าเป็นความก้าวหน้าอย่างมาก เนื่องจาก เทคโนโลยีเอื้ออำนวยความสะดวกในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางการด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม การแพทย์ และ การศึกษา สอดคล้องกับการสำรวจของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำรวจพฤติกรรมผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี ๒๕๖๑ พบว่า Gen Z คือกลุ่มคนที่มีอายุไม่เกิน ๒๑ ปี คือกลุ่มเด็ก และวัยรุ่นใช้ งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด และเล่นเกมออนไลน์ทุกวัน เฉลี่ยวันละประมาณ ๒ ชั่วโมงหรือสัปดาห์ละ ๑๔ ชั่วโมง (จิราพร ตั้งพลเจริญ, ๒๕๖๒ : ๕) ในปี ๒๕๖๕ พบว่า เด็กไทยเล่นเกมกว่า ๘๕% ส่วนใหญ่เล่นเพื่อความ สนุกสนาน หนึ่งในสามเล่นเกมทุกวัน เฉลี่ย ๕ ชั่วโมง/วัน (บางกอก มีเดีย แอนด์ บรอดคาสติ้ง, ๒๕๖๔) นอกจากนี้พบว่าในปี ๒๐๒๓ คนไทยจะเข้ามาอยู่ในโลกของเกมมากถึง ๑๐.๙ ล้านคน โดยคนกลุ่มนี้จะสร้าง รายได้ให้กับธุรกิจเกมรวมกัน ๒๒,๖๐๐ ล้านบาท หรือ ๖๗๙ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Eukeik.ee, ๒๕๖๕)

เกม (Game) เป็นสื่อหนึ่งที่มีการพัฒนาด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สามารถสร้างความเสมือนจริง และ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน สื่อเกมเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายเนื่องจากเป็นสื่อที่ให้ภาพและเสียงที่สมจริง สามารถนำเสนอสาระและความบันเทิงต่าง ๆ ควบคู่กันไปในเวลาเดียวกัน ซึ่งมีการพัฒนาทั้งด้านรูปแบบ และ เนื้อหาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี ๒๕๖๔ เกมมายคราฟหรือไมน์คราฟต์ (Minecraft) สามารถเล่นผ่านได้ใน หลากหลายแพลตฟอร์ม เป็นเกมที่ขายดีที่สุดตลอดกาลด้วยยอดขายที่มากกว่า ๒๓๘ ล้านชุด และมีผู้เล่นที่มี ความเคลื่อนไหวต่อเดือนเกือบ ๑๔๐ ล้านคน (Dek-D, ๒๕๖๖)

เกมไมน์คราฟต์ หรือ Minecraft เป็นวิดีโอเกมแซนด์บ็อกซ์ (Sandbox) ที่ไม่มีเนื้อเรื่องโดยมาพร้อม กราฟิกสไตล์บล็อกสี่เหลี่ยมอันเป็นเอกลักษณ์ พัฒนาโดยบริษัทพัฒนาเกมสวีเดน โมแจง สตูดิโอส์ (Mojang Studios) โดยนักออกแบบเกมชาวสวีเดนชื่อ มาร์คุส แพรร์ซ็อน (Markus Persson) หรือ น็อตช์ (Notch) เป็น ผู้พัฒนาเกมไมน์คราฟต์ขึ้นมาด้วยภาษาโปรแกรมจาวา ได้รับแรงบันดาลใจจากเกมอื่นที่ชื่อว่า อินฟินิไมเนอร์ (Infiniminer) เพื่อสร้างเกมให้ผู้เล่นสร้างได้อย่างอิสระ ได้เปิดตัวครั้งแรกเมื่อ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยได้เปิดตัวที่ไอจีซอร์สฟอรัมส์ (TIG Source forums) ในช่วงแรกเริ่มมีการปล่อยเอิร์ลี่แอ็กเซส (early access) สำหรับคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (พีซี) และปล่อยเกมตัวเต็มในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ด้วยการ ที่เย็นส์ แบร์เยนสเตน (Jens Bergensten) เข้ามาพัฒนาเกมต่อจากมาร์คุส แพรร์ซ็อน (Markus Persson) เกม ไมน์คราฟต์ ได้รับความนิยมอย่างมากทั้งชนะรางวัลหลายรายการและเป็นหนึ่งในวิดีโอเกมที่ดีที่สุดตลอดกาล ซึ่งสื่อสังคม การล้อเลียน การดัดแปลง สินค้า งานประชุมประจำปีอย่างไมน์คอน (MineCon) ก็เป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้เกมโด่งดังเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ไมน์คราฟต์ยังถูกนำไปใช้เพื่อการศึกษาในการสอนวิชาเคมี การ ออกแบบการใช้คอมพิวเตอร์และวิทยาการคอมพิวเตอร์ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ไมโครซอฟท์เข้าซื้อบริษัทโม แจง และทรัพย์สินทางปัญญาของไมน์คราฟต์ด้วยเงินจำนวน ๒,๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (Minecraft Wiki, 2023)

จากข้างต้นเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนไทยเข้ามาอยู่ในโลกของเกมมากถึง ๑๐.๙ ล้านคน และยังเล่นเกมทุกวันเฉลี่ย ๕ ชั่วโมง/วัน ดังนั้นหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในท้องถิ่น ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการเพื่อเตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่าควรมีการวางแผนทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft) เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก และเยาวชน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ อีกทั้งช่วยเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการให้เข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ทุกสถานที่ และในตลอดเวลาอีกด้วย

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ในปัจจุบันสังคม และวัฒนธรรมทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงในแง่ของเทคโนโลยีสมัยใหม่อันได้แก่ ระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งพัฒนามาจากเครือข่ายอาร์พาเน็ต (ARPANET-Advanced Research Projects Agency Network) ในปี ค.ศ. ๑๙๖๙ ซึ่งเป็นเครือข่ายทดลองที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนงานวิจัยด้านการทหารและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศสหรัฐอเมริกาในยุคสงครามเย็น นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ระบบอินเทอร์เน็ตได้รับการพัฒนาและขยายเครือข่ายออกไปสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก (Slevin, ๒๐๐๐ : ๒๘) ระบบอินเทอร์เน็ตเข้าสู่สังคมไทยเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๘๗ เริ่มจากการติดต่อกันด้วย E-mail (ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์) อีก ๕ ปีต่อมาระบบจึงสมบูรณ์ และเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป ปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตไม่เพียงแต่จะใช้ในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูลโดยใช้ Email และการใช้โปรแกรมสนทนา (Chat) เท่านั้น แต่ยังรวมถึงกิจกรรมเพื่อความบันเทิงหลายรูปแบบ เช่น การดาวน์โหลดเพลง และการเล่นเกมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือเรียกว่าเกมออนไลน์อีกด้วย

เกมออนไลน์นั้นเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๙๘๐ คือเกม Multi-User Dungeons (MUDs) โดยฝีมือของ Roy Trubshaw และ Richard Bartle แห่งมหาวิทยาลัย Essex ประเทศอังกฤษ เกมดังกล่าวเป็นเกม RPG (role playing game) แบบหลายผู้เล่นที่มีระบบอินเทอร์เน็ตเป็นตัวกลาง ผู้เล่นสามารถสร้างตัวละครโดยการกำหนดบุคลิกลักษณะด้วยการพิมพ์รายละเอียดของตัวละครนั้น ตลอดจนสามารถสื่อสารกับผู้เล่นคนอื่นได้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายในเกมผู้เล่นสามารถสร้างเมือง สิ่งแวดล้อม อุปกรณ์ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ขึ้นมาเอง (Rheingold, ๑๙๙๓ : ๑๔๙-๑๕๑) และในปี ค.ศ. ๑๙๙๒ เริ่มมีทั้งเกมที่เล่นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (เกมออนไลน์) และเกมที่เล่นโดยผู้เล่นคนเดียว (เกมออฟไลน์) เข้ามาในประเทศไทย

จากการสำรวจภาพรวมของคนไทยของ We are social พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ๕๔.๕ ล้านคน คิดเป็นอัตราส่วนต่อประชากรทั้งหมดอยู่ที่ ๗๗.๘% มีการใช้จากโทรศัพท์มือถือสูงถึง ๙๖.๒% โดยคนไทยใช้เวลาในการเล่นอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยสูงถึง ๙ ชั่วโมง ๐๖ นาทีต่อวัน เหตุผลการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยส่วนใหญ่เพื่อการค้นหาข้อมูล ๖๗.๖% ใช้เพื่อติดตามข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ ๖๔.๑% ดูคลิปวิดีโอ สตรีมมิงทีวี และหนัง ๖๐.๘% ค้นหาไอเดียใหม่ ๆ และจุดประกายความคิด ๖๐.๔% ฟังเพลง ๕๓.๙% เล่นเกม ๔๘.๑% ค้นข้อมูลทางธุรกิจ ๓๗.๙% ด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ๓๗.๑% และการค้นหาเพื่อนใหม่ ๓๖.๐% (ธนาชาติ นุ่มนนท์, ๒๕๖๕)

จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เทคโนโลยีดิจิทัล และพฤติกรรมการใช้ชีวิต การเรียนรู้ และการติดต่อสื่อสารของผู้เรียนที่เกิดในยุคดิจิทัล (Digital native) เปลี่ยนไป ตลอดจนมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ ด้วยการเว้นระยะห่างจากสังคม (Social distancing) เพื่อลดอัตราความเสี่ยงในการสัมผัสโรค ทำให้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการที่ให้บริการแต่ภายในอาคารหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมาเท่านั้น จากการวิเคราะห์ข้างต้นผู้เสนอผลงานจึงเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft) โดยมีวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ดังนี้

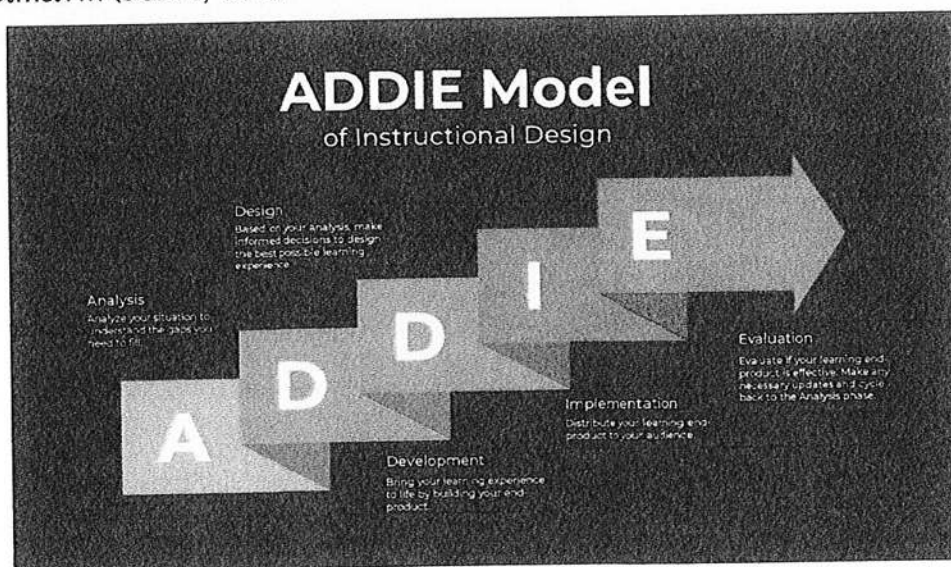
๑) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft)

๒) เพื่อออกแบบการให้บริการสารสนเทศให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในยุควิถีใหม่ (New Normal)

๓) เพื่อการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ให้รู้จักเพิ่มขึ้น

การศึกษาเรื่องนี้ ผู้เสนอผลงานได้นำแนวคิด ADDIE Model มาเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft)

ADDIE Model คือ หลักการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเป็นระบบที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก มีจุดมุ่งหมายในการออกแบบให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ด้วยการวิเคราะห์ที่สาเหตุของปัญหา คิดค้นขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๕ โดยศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐฟลอริดา (Florida State University's Center for Educational Technology) ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปใช้ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งแต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่มีลักษณะที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ (DeBell, 2020)

ภาพที่ ๑ การดำเนินงานตามแนวคิด ADDIE Model ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน

มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑) **ขั้นวิเคราะห์ (Analysis Phase)** ในขั้นนี้เป็นการทำความเข้าใจปัญหาการเข้าใช้บริการ เป้าหมายของรูปแบบการให้บริการ มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างขึ้นตลอดจนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และความรู้พื้นฐาน และทักษะของผู้ใช้บริการที่จำเป็นต้องมี โดยพิจารณาจากคำถามเพื่อการวิเคราะห์ดังนี้

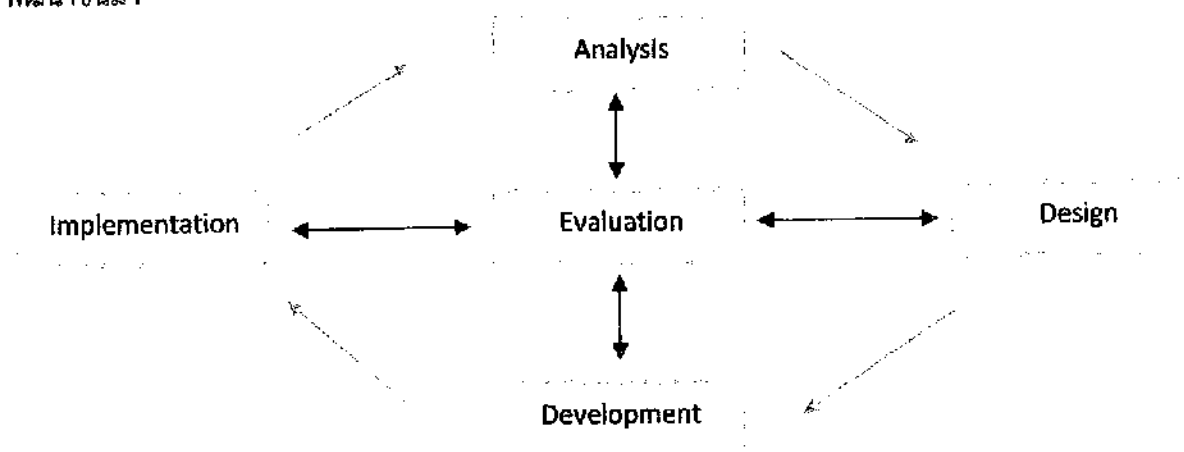
- ใครคือกลุ่มเป้าหมาย และต้องมีคุณลักษณะอย่างไร
- ระบุพฤติกรรมใหม่ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการ
- หลักการให้บริการที่พิจารณาเป็นแบบไหน อย่างไร
- มีช่วงเวลาการพัฒนาเป็นอย่างไร

๒) **การออกแบบ (Design Phase)** ประกอบด้วย การสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเครื่องมือวัดประเมินผล เนื้อหา และเลือกสื่อ ขั้นตอนการออกแบบควรจะทำอย่างเป็นระบบ และมีเฉพาะเจาะจง โดยความเป็นระบบนี้หมายถึงตรรกะ มีระเบียบแบบแผนของการจำแนก การพัฒนา และการประเมินแผนยุทธวิธีที่วางไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สำหรับความเฉพาะเจาะจงหมายถึงแต่ละองค์ประกอบของการออกแบบรูปแบบจะต้องเอาใจใส่ทุกรายละเอียด

๓) **ขั้นการพัฒนา (Development Phase)** คือขั้นที่ผู้ออกแบบสร้างส่วนต่างๆ ที่ได้ออกแบบไว้ในขั้นของการออกแบบซึ่งครอบคลุมการ สร้างเครื่องมือวัดประเมินผล สร้างเนื้อหา และการพัฒนาโปรแกรม เมื่อเรียบร้อยแล้วทำการทดสอบเพื่อหาข้อผิดพลาดเพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไข

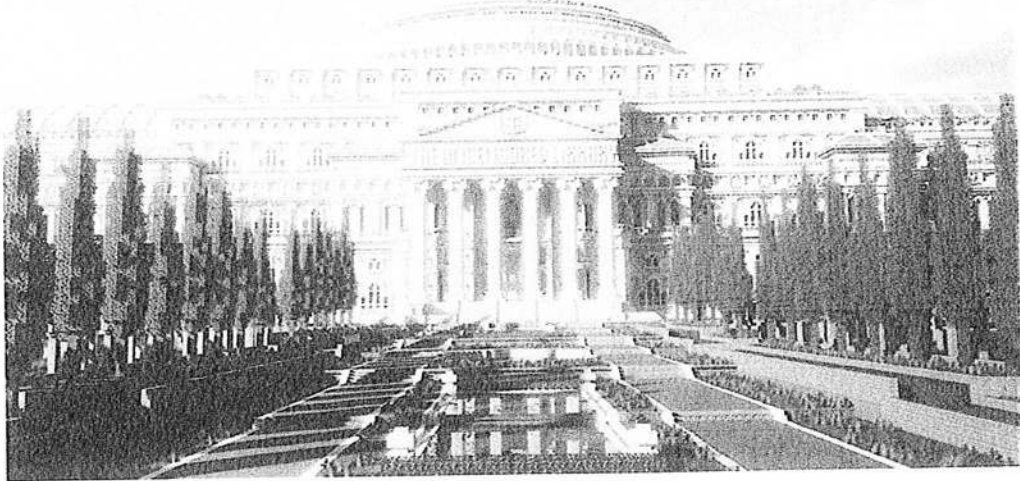
๔) **ขั้นการดำเนินการ (Implementation Phase)** คือ ขั้นของการพัฒนาโปรแกรม โดยจุดมุ่งหมายของขั้นตอนนี้คือการออกแบบการให้บริการในแต่ละพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

๕) **ขั้นการประเมินผล (Evaluation Phase)** คือ การประเมินผลรูปแบบ (Formative) และการประเมินผลในภาพรวม (Summative) การประเมินผลรูปแบบคือการนำเสนอในแต่ละขั้นของ ADDIE Process ซึ่งเป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนา และการประเมินผลในภาพรวมจะทำเมื่อพัฒนาโปรแกรมเสร็จสิ้นเพื่อประเมินผลข้อมูลทั้งหมด จากการประเมินผลรวมโดยปกติมักจะถูกใช้เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นมา

ภาพที่ ๒ กรอบแนวความคิดในการดำเนินงาน

การศึกษาตัวอย่างแหล่งเรียนรู้ที่มีการสร้างหน่วยงานหรือห้องสมุดในเกม Minecraft

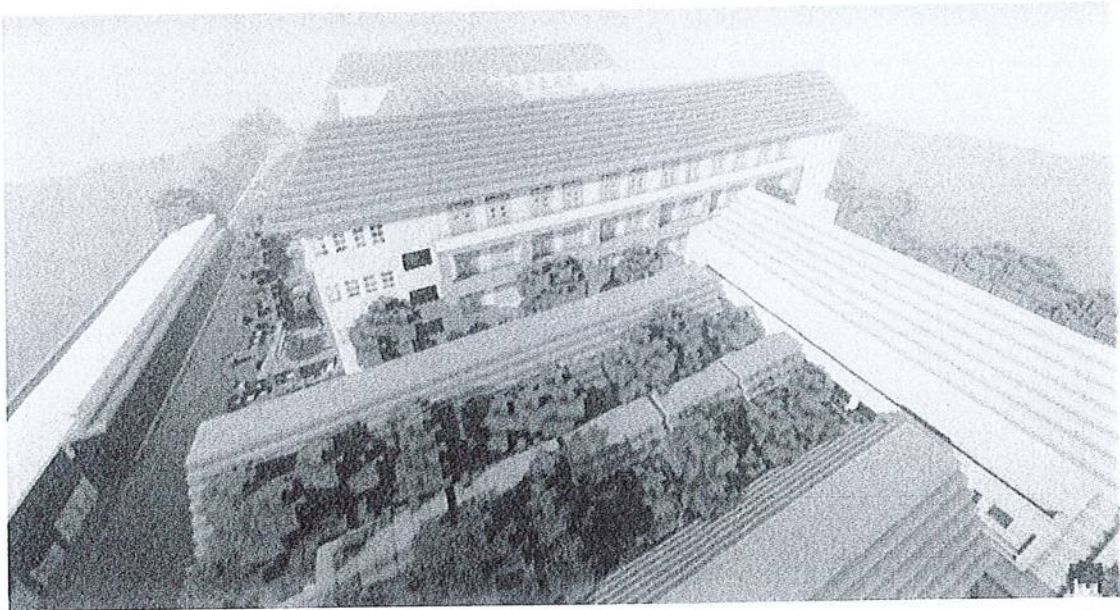
ภาพที่ ๓ ห้องสมุด The Uncensored Library เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลปกปิดหลากหลายภาษาเอาไว้ในเกม Minecraft จากแนวคิดองค์กร Reporters Without Borders

<https://www.youtube.com/watch?v=vFKvjEVbmuc&t=1s>

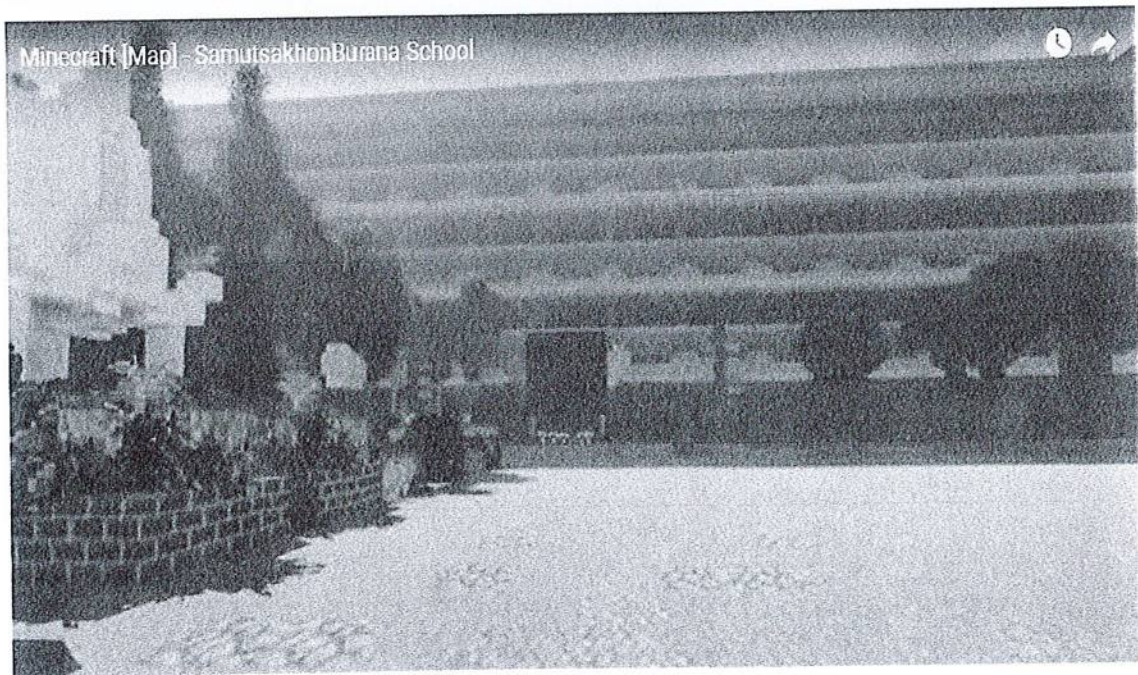
ภาพที่ ๔ โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย ในเกม Minecraft
สร้างโมเดลจำลองโรงเรียนโดยนายธนภัทร เจียกสูงเนิน นักเรียนโรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย

<https://www.dailymotion.com/video/x๘๑z๑๑k>

ภาพที่ ๕ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี ในเกม Minecraft (Minecraft Cinematic)
แนวความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี

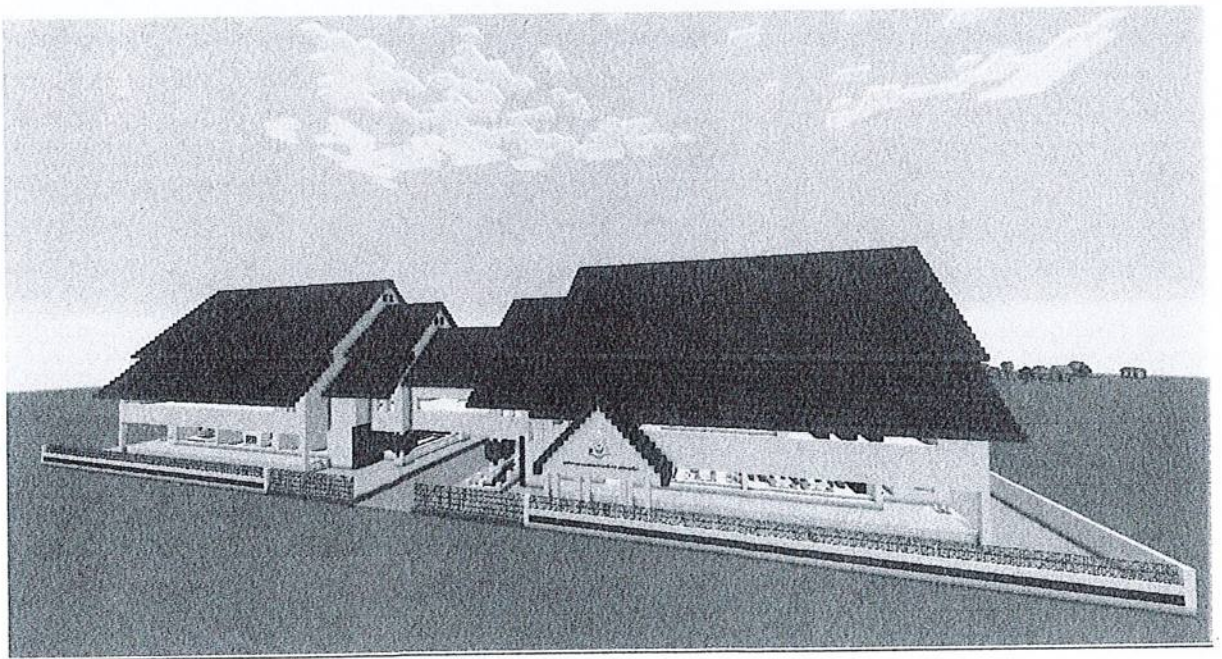
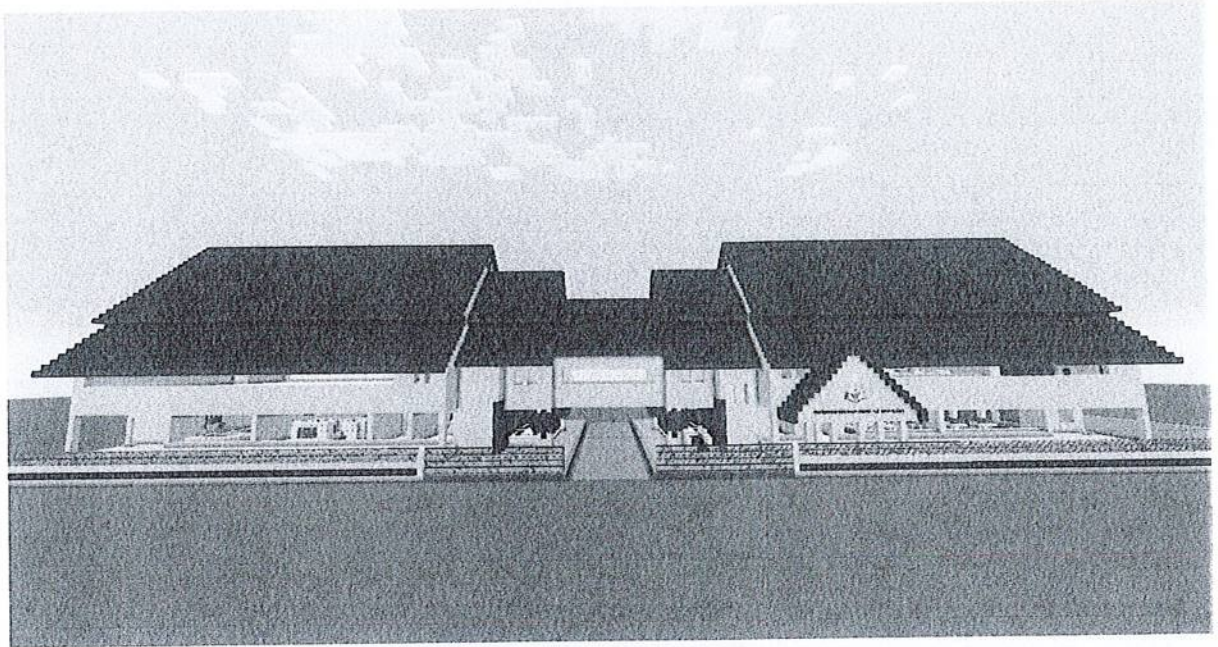
<https://www.youtube.com/watch?v=mhg6pryFeIM&t=๓๔s>

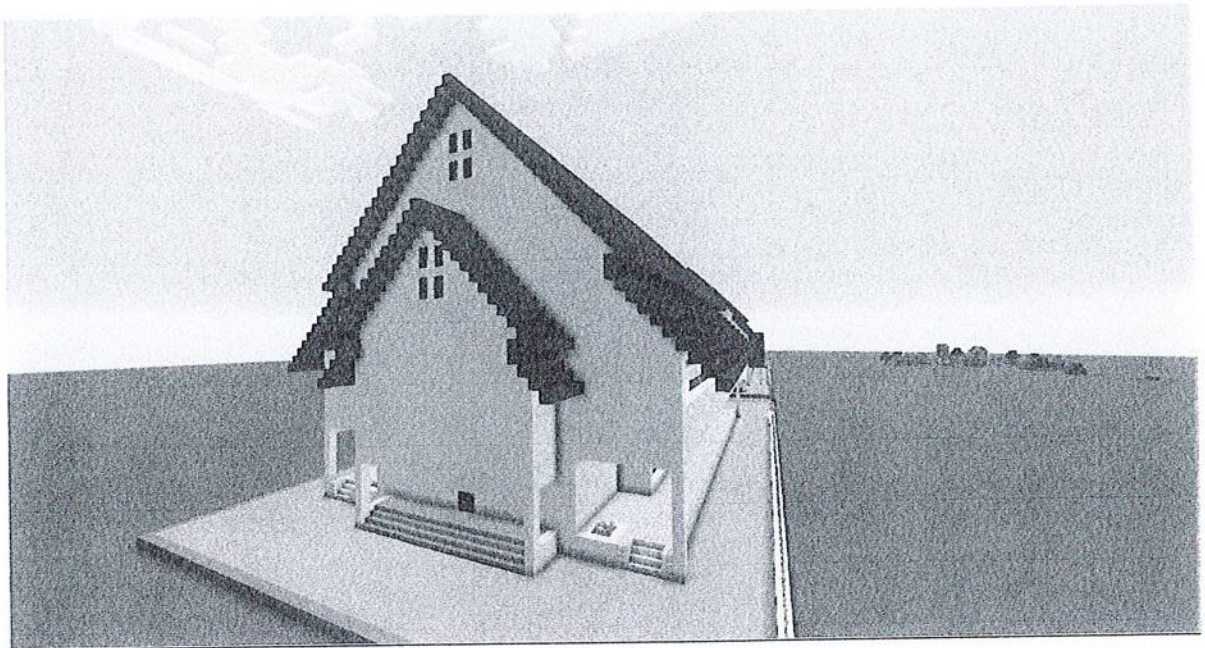
ภาพที่ ๖ โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ ในเกม Minecraft

<https://www.youtube.com/watch?v=Tkssk6xEzFc&app=desktop>

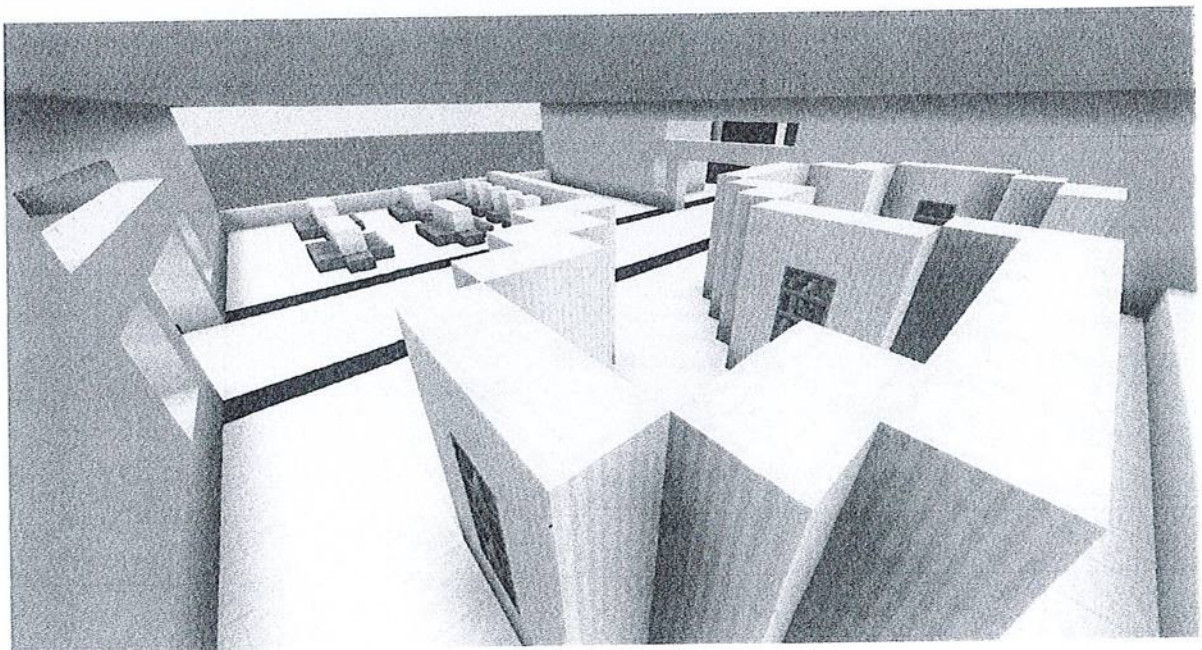
ตัวอย่างการพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา
ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft)

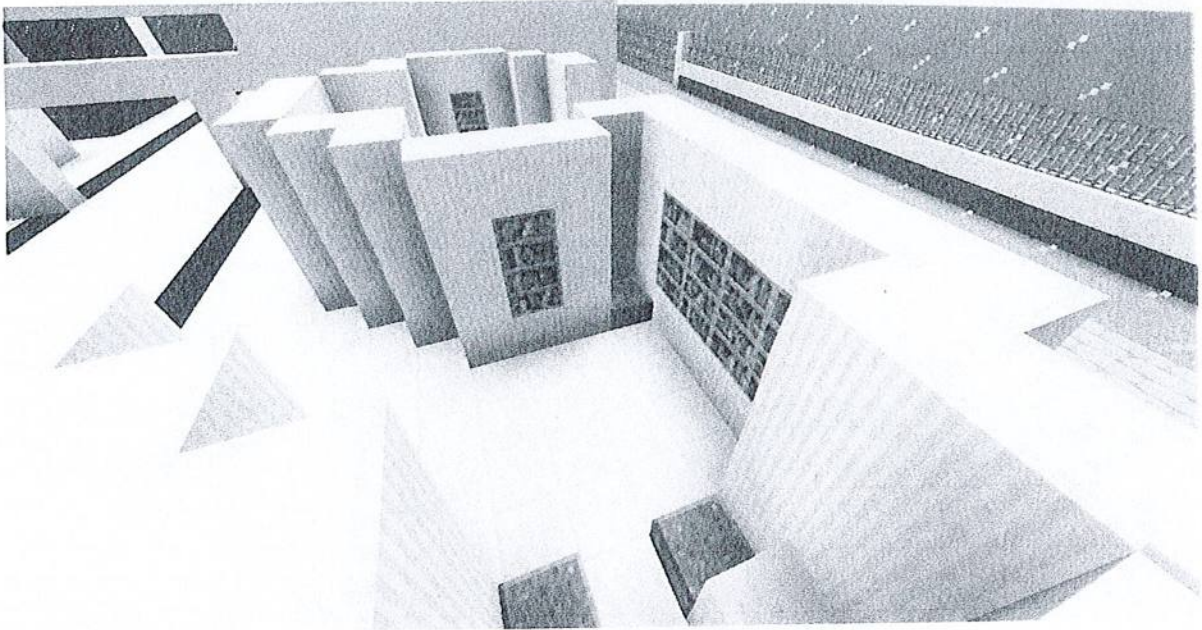
ภาพที่ ๗ - ๘ ด้านหน้าอาคารหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

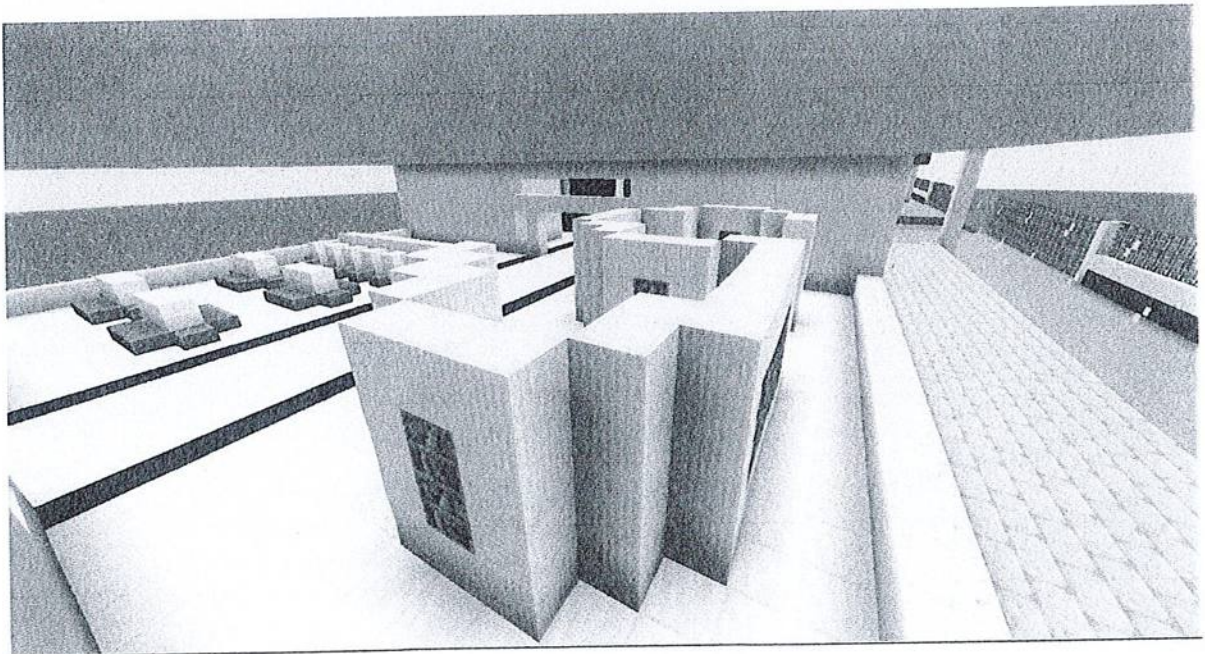
ภาพที่ ๙ ด้านข้างอาคารหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา

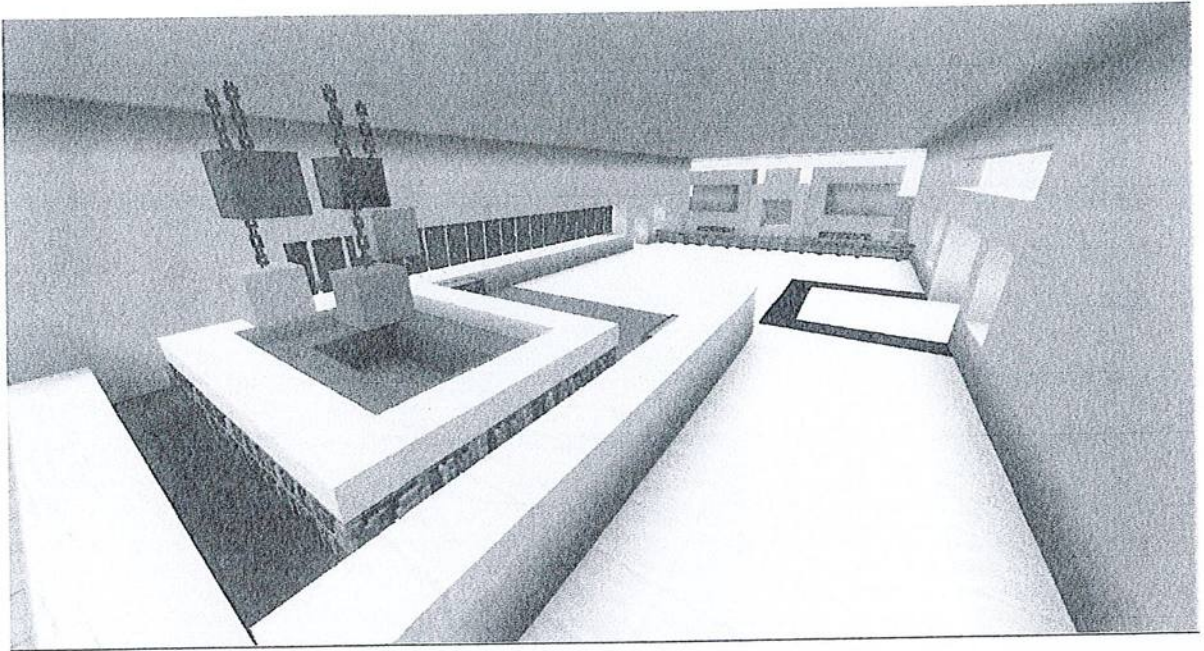
ภาพที่ ๑๐ ห้องวารสารและหนังสือพิมพ์ อาคาร ๑ ชั้น ๑
บริการวารสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

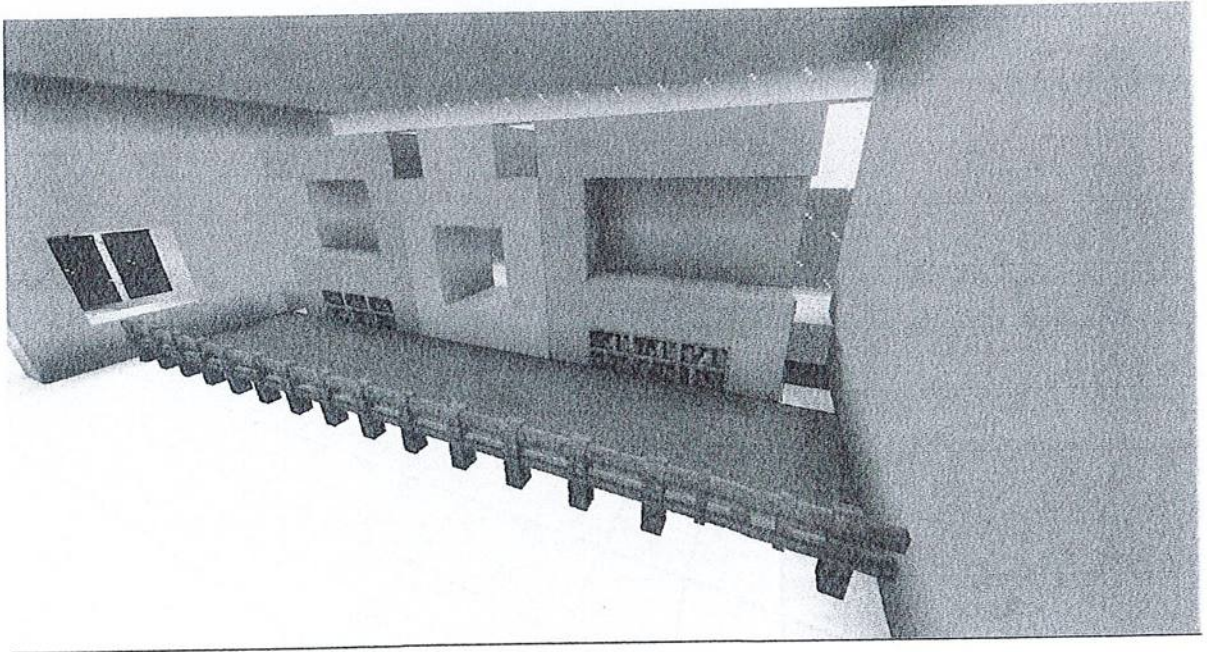
ภาพที่ ๑๑ ห้องวารสารและหนังสือพิมพ์ อาคาร ๑ ชั้น ๑

ภาพที่ ๑๒ ห้องวารสารและหนังสือพิมพ์ อาคาร ๑ ชั้น ๑

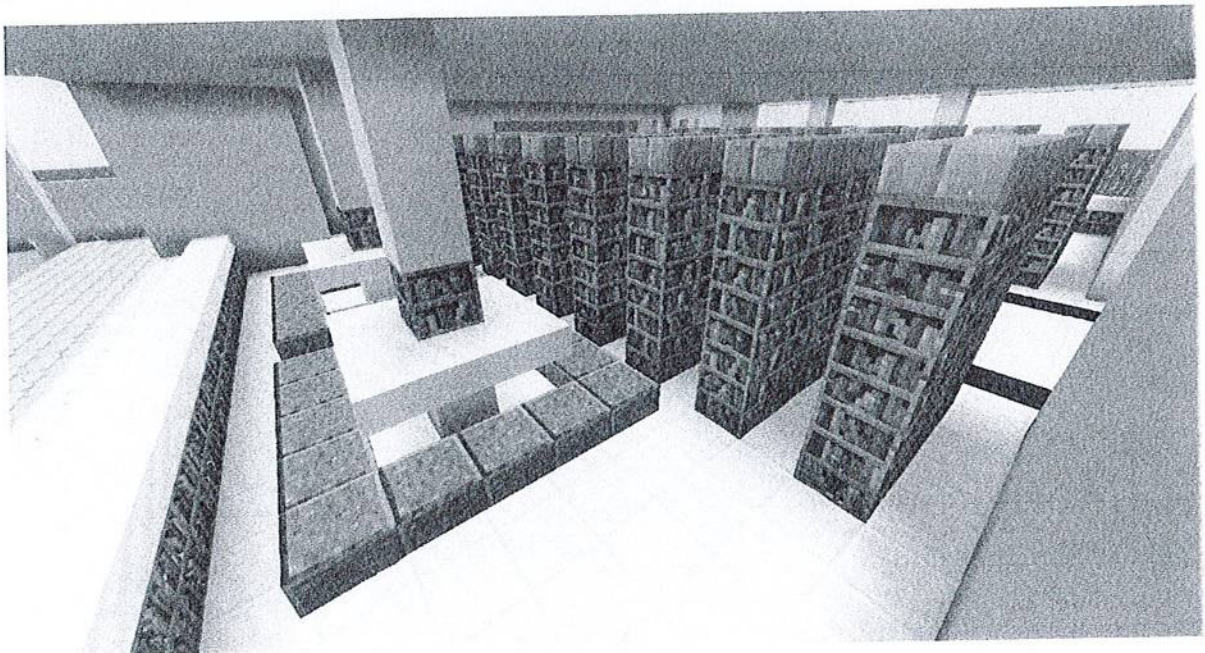
ภาพที่ ๑๓ ห้องอนุรักษ์หนังสือ อาคาร ๑ ชั้น ๑
บริการหนังสือสำหรับเด็ก รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ต่างๆ

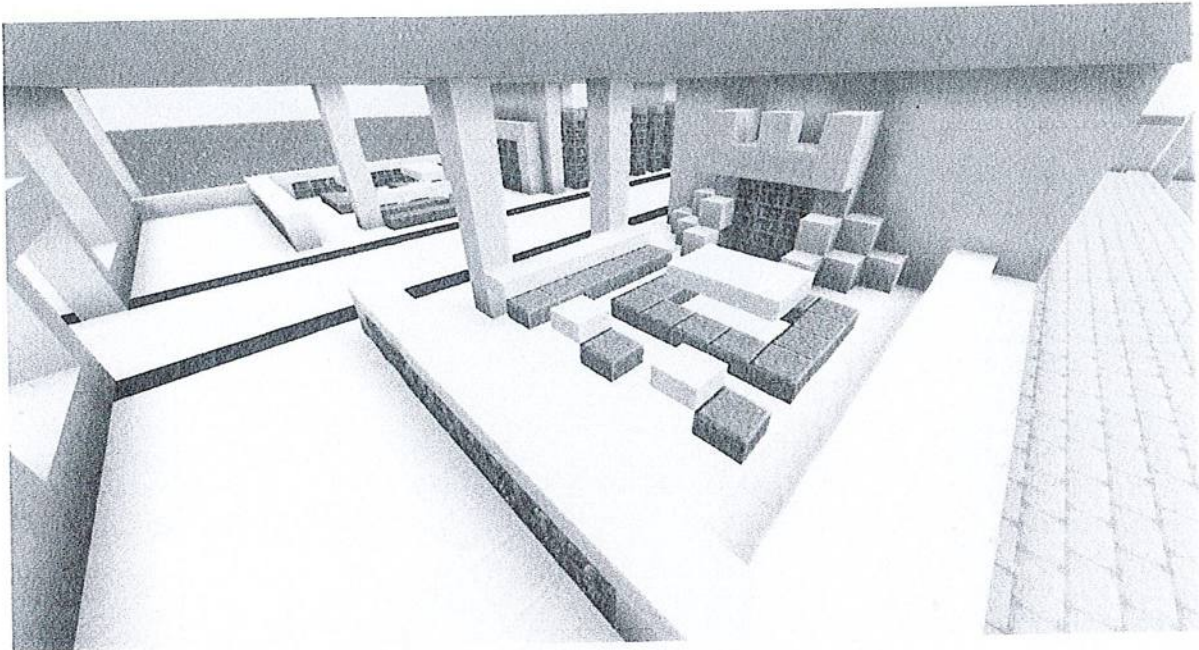
ภาพที่ ๑๔ ห้องอนุรักษ์หนังสือ อาคาร ๑ ชั้น ๑

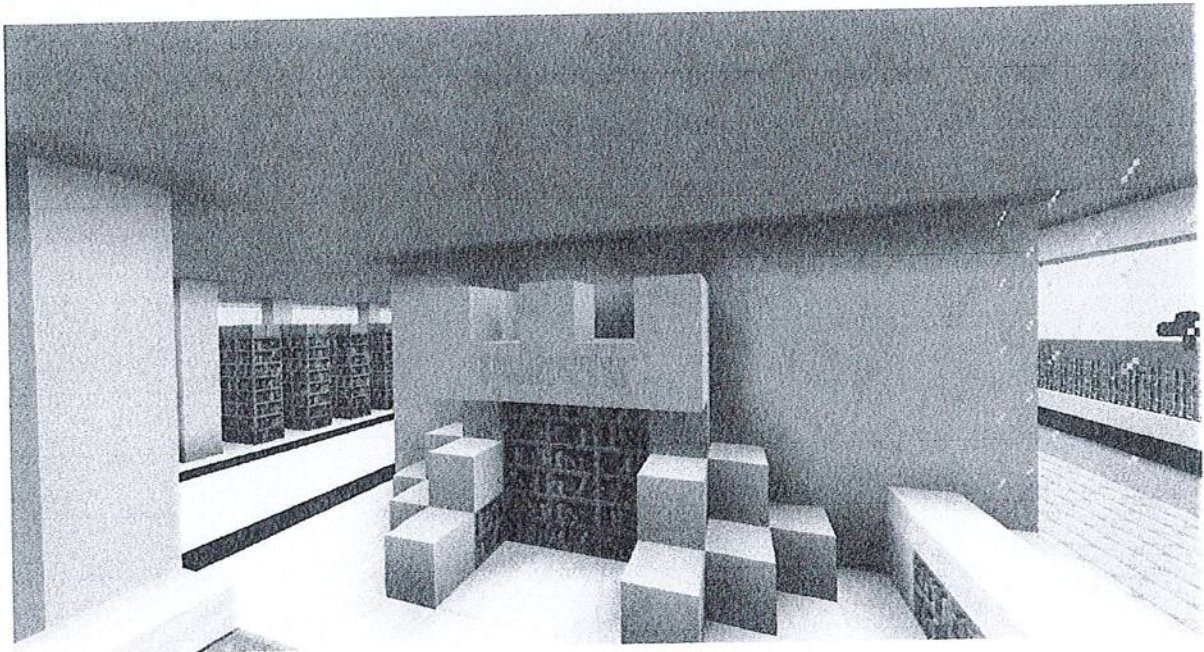
ภาพที่ ๑๕ ห้องหนังสือทั่วไป อาคาร ๒ ชั้น ๑
บริการหนังสือทั่วไป หมวด ๐๐๐ - ๘๐๐

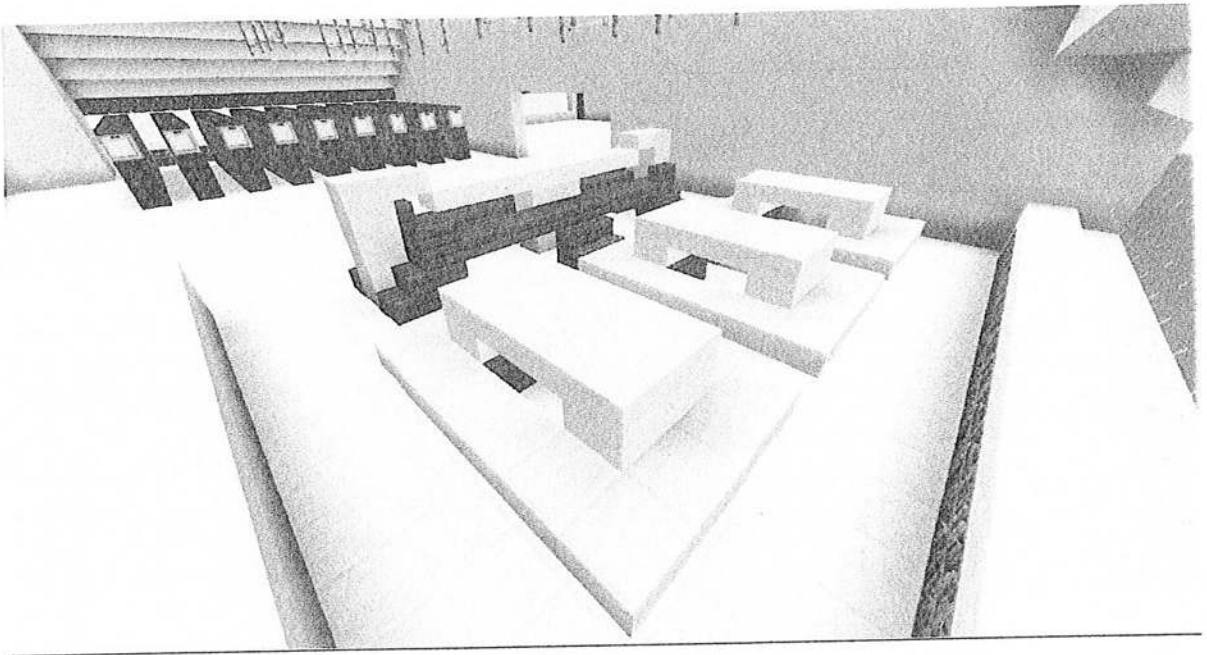
ภาพที่ ๑๖ ห้องหนังสือทั่วไป อาคาร ๒ ชั้น ๑

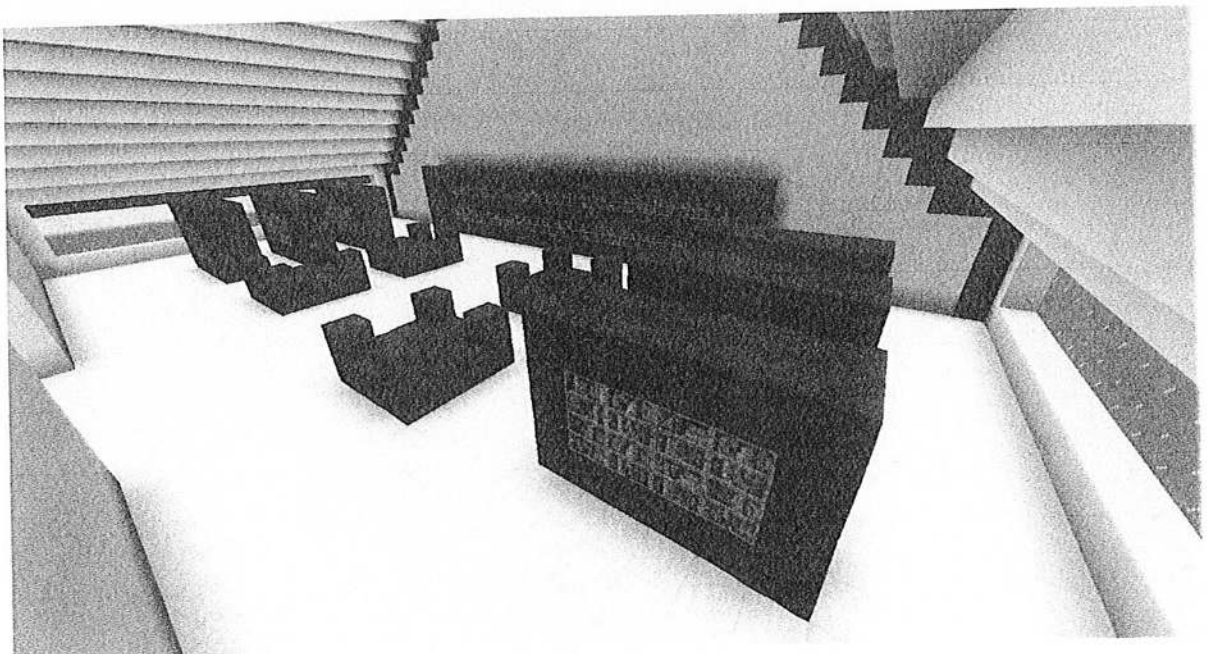
ภาพที่ ๑๗ มุมโคราช ให้บริการที่ห้องหนังสือทั่วไป อาคาร ๒ ชั้น ๑
หนังสือท้องถิ่นแนะนำทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ ๑๘ มุมโคราช ให้บริการที่ห้องหนังสือทั่วไป อาคาร ๒ ชั้น ๑

ภาพที่ ๑๙ ห้องค้นคว้า อาคาร ๒ ชั้น ๒
บริการหนังสืออ้างอิง รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือทั่วไปหมวด ๙๐๐ หนังสือท้องถิ่น
หนังสือที่จัดพิมพ์โดยกรมศิลปากร และหนังสือภาษาต่างประเทศ

ภาพที่ ๒๐ ห้องอีสานศึกษา อาคาร ๒ ชั้น ๒
บริการเอกสารโบราณ เช่น คัมภีร์ใบลาน สมุดไทยดำ สมุดไทยขาว หนังสือหายาก และราชกิจจานุเบกษา

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๑) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกม ไมน์คราฟต์ (Minecraft) ควรมีการสำรวจความพึงพอใจผู้ให้บริการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการให้บริการห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง

๒) ควรมีศึกษาตัวอย่างการพัฒนาของหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาทั้งใน และต่างประเทศใน เกมไมน์คราฟต์ (Minecraft) หรือเกมอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแนวคิดต่อไป

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาแนวคิด เรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft) ในครั้งนี้ ทำให้ผู้เสนอผลงาน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้าน บรรณารักษศาสตร์ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการห้องหนังสือทั่วไป ได้นำผลการ ดำเนินงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดแผนการปฏิบัติงาน และแนวทางการให้บริการส่งเสริมการอ่าน อีกรูปแบบหนึ่งให้กับหน่วยงานได้ชัดเจน ครอบคลุมภารกิจหน้าที่ และทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอันจะ ส่งผลต่อการปรับปรุง พัฒนางานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑) ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านการเล่นเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft)

๒) ทำให้ทราบถึงบทเรียนความสำเร็จของหน่วยงาน หรือองค์กรที่พัฒนาหน่วยงานในเกมไมน์ คราฟต์ (Minecraft) ว่าหน่วยงาน หรือองค์กรเหล่านั้นมีการออกแบบแนวคิดของการสร้างห้องสมุด หรือ หน่วยงานในเกมอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ในอนาคต

๓) มีการพัฒนา ส่งเสริม และปรับปรุงงานให้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เป็นต้นแบบขององค์กรที่มีการพัฒนาไปสู่การเป็นห้องสมุดที่ตรงตามความต้องการกลุ่มเด็ก และเยาวชนใน Gen Z ที่มีความก้าวหน้า ทันสมัย และมีมาตรฐาน รวมทั้งยังช่วยเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้สามารถ ปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับวิชาชีพของตนเองในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

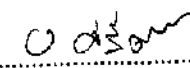
๔) มีจำนวนผู้ใช้บริการหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา เพิ่มขึ้น สามารถ เข้าถึงแหล่งสารสนเทศได้หลายช่องทาง และได้รับสารสนเทศตรงกับความต้องการ

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

การนำเสนอแนวคิด เรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้หอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านเกมไมน์คราฟต์ (Minecraft) ในครั้งนี้ เป้าหมายหลักของผู้เสนอผลงานได้วางตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

๑) ตัวชี้วัดด้านระดับความสำเร็จในการพัฒนาหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา สู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ที่ได้รับการพัฒนาระบบให้มีความก้าวหน้า ทันสมัย และเป็นไปตามมาตรฐาน ด้านบรรณารักษศาสตร์

- ๑) ตัวชี้วัดด้านการยกระดับตำแหน่งประเภทวิชาชีพ ด้านบรรณารักษศาสตร์ ในระดับชำนาญการพิเศษ ที่เน้นหน้าที่ความรับผิดชอบในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่ต้องทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง สังเคราะห์ วิเคราะห์ หรือวิจัย เพื่อการปฏิบัติงาน หรือพัฒนางานให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการหรือวิชาชีพที่กำหนด
- ๒) ตัวชี้วัดด้านระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของหอสมุดแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ ร.๙ นครราชสีมา ผ่านการเล่นเกมนินคราฟต์ (Minecraft) โดยมีระดับความพึงพอใจเพิ่มมากขึ้น
- ๓) ตัวชี้วัดด้านความสอดคล้องในการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารงานของผู้บริหารกรมศิลปากร และนโยบายของประเทศ (ไทยแลนด์ ๔.๐) ทำให้ผู้บริหารได้เข้าใจในสภาพปัญหา เกิดการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและสนับสนุนด้านการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานภายในองค์กร ทำให้องค์กรดังกล่าวเป็นองค์กร ๔.๐ อย่างแท้จริง

(ลงชื่อ)

(นางพิกชน ศรีสัตยรสนา)

ผู้ขอประเมินบุคคล

(วันที่) ๑๒ / ก.พ. / ๒๕๖๒